

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
PKK-dan
daha bir
xain hücum:
13 polis
şəhid
oldu
yazısı səh.11-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 9 sentyabr 2015-ci il Çərşənbə № 199 (6227) Qiyməti 40 qəpik

Gündəm

Prezidentdən sensasion açıqlamalar: "Hökumət yeni situasiyada işləyəcək"

İlham Əliyev:
"Azərbaycanda "Maydan hərəkəti" yaratmaq istəyirdilər, gəncləri bu çirkin işlərə sövq etmək istəyirdilər"
yazısı səh.4-də

"Azadlıq-2015" seçki bloku ABŞ səfiri ilə görüşdü

yazısı səh.7-də

Nemət Pənahlının Qobustan həbsxanasındaki cəza müddəti başa çatır

yazısı səh.3-də

II Yelizavetaya sui-qəsd planlaşdırın İŞİD-çilər öldürüldü

yazısı səh.10-də

Valideynlər: "Məktəb başlayır, heç bilmirik neyləyək..."

yazısı səh.14-də

"Seçkilərdə iştirak xəyanətdir" ittihamına sərt cavablar verildi

yazısı səh.3-də

İslam Partiyasının yeni sədrindən önəmli açıqlamalar

yazısı səh.11-də

Rusiyadan Azərbaycana pul köçürmələri 40%-dən çox azalıb

yazısı səh.13-də

Rektor-deputatlar YAP-ın siyahısından danışdılar

yazısı səh.6-də

Naxçıvan vaxtı keçmiş kredit borcuna görə "lider"dir

yazısı səh.13-də

Əl öpmə adətinin tarixi...

yazısı səh.15-də

Bakı Asiya Universiteti bağlandı

yazısı səh.6-də

XİN yeni diplomatik qalmaqalların ola biləcəyini anons etdi

"DİPLOMATİK QIYAM" MƏMMƏDYAROVUN KARYERASINI BİTİRİR

Xarici siyasət sahəsində baş verənlərə rəğmən nazir hər hansı araşdırma aparmaq əvəzinə, narazıları işdən qovmaqla kifayətlənir; bu "siyasət" Azərbaycanın xaricdəki nüfuzuna ciddi zərbə vurur; E.Məmmədyanovun istefaya göndərilməsini ləngidən səbəb var...

yazısı səh.5-də

Moskvada Azərbaycansız kritik müharibə müzakirələri

Qarabağ münəqışəsi zonasında durum Putin-Sərkisyan görüşündə diqqət mərkəzinə gəldi; "vəziyyət ağırlaşdı" deyən düşmən ölkənin başçısı Kremlə Azərbaycandan şikayətləndi; Putin öz vassalına nə təklif edib?
yazısı səh.10-də

Əli Əlirzayevdən YAP-la bağlı sərt açıqlamalar

yazısı səh.7-də

Əvəz Zeynalli müxalifət liderlərinə od püskürdü

yazısı səh.12-də

Rauf Mirqədirovun anası "Yeni Musavat"a yazdı

yazısı səh.3-də

**Yazarımız
Tofiq
Yaqubluya
Azadlıq!**

Validəynlərinin imtina etdiyi siyasi mühacir kimdir?

Müzəffər Baxış: "Validəynin övladdan imtina etməsi qanunvericilikdə nəzərdə tutulmayıb"

Müzəffər Baxış

S abiq vicdan məhbusu, hazırda Hollandiyada mühacirətdə yaşayan Rəsul Mürsəlovun ailəsinin ondan imtina etməsi barədə xəbər vermişdik. İmtina ərizəsini gənc fəalın atası Maarif Mürsəlov yazıb. Müraciət Prezident Administrasiyasına, Baş Prokurorluğa, Daxili İşlər Nazirliyinə, Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinə və Ombudsman Aparatına göndərilib.

Bəyanatda bu sözlər yer alır: "Biz oğlumuz Rəsulun siyasi fəaliyyətini dəstəkləmir və ondan imtina etdiyimizi bəyan edirik. Bunu nəzərə almağınızı və Rəsul Mürsəlovu bundan sonra bizim ailə ilə əlaqələndirməməyinizi xahiş edirik".

Bəyanatdan sonra mətbuat və sosial şəbəkələrdə Mürsəlovlar ailəsinə haqq qazandıranlar da oldu, bəyanata qarşı çıxanlar da. Əsas ortaya atılan iddia isə müraciətin təzyiqli yolu ilə yazdırılmasıdır. Çoxları hesab edir ki, R. Mürsəlovun xaricdəki siyasi fəaliyyəti hakimiyyətin qəzəbinə tuş gəlib və nəticədə onun ailəsi buna məcbur edilib. Qeyd edək ki, R. Mürsəlov sosial şəbəkələrdə və mətbuatda hakimiyyəti sət təhqid edən yazıları ilə tanınır.

İndiyə qədər övladdan imtina kimi hallara demək olar ki, Azərbaycanda rast gəlinməyib. Buradan ortaya maraqlı bir sual çıxır: R. Mürsəlovun ailəsi ondan qanunla imtina edə bilərmi?

Hüquqşünas Müzəffər Baxış qanunvericilikdə valideynin övladdan imtina etməsi prosedurunun nəzərdə tutulmadığını bildirdi: "Konstitusiyanın 34-cü maddəsinə görə, uşaqları tərbiyə etmək və qayğısına qalmaq valideynin borcudur. Bu, konstitusional bir normadır, həm də valideynin hüququdur. Qanunda bu qayda tətbiq edilib. Azərbaycan qanunlarına görə, uşaq dedikdə 18 yaşına çatmayanlar nəzərdə tutulur. Konkret olaraq, qanunvericiliyimizdə valideynin övladdan imtina etməsi nəzərdə tutulmayıb. Valideynlikdən uzaqlaşdırıldıqda, yaxud hüquqları məhdudlaşdırıldıqda belə, övladlarının qayğısına qalmaq valideynin borcudur. Rəsul Mürsəlov 18 yaşından yuxarıdır. O, uşaq deyil. Tam yetkin bir insandır. Bu, valideynlərin vəziyyətdən çıxmaq üçün verdiyi bəyanatdır. Bunun heç bir hüququ əsası yoxdur. Qanunda da belə hal yoxdur. Çox təəssüf edirəm ki, ölkəmdə belə valideynlər var".

Sonda Rəsul Mürsəlovun siyasi fəaliyyətinə qısa nəzər salaq. Əvvəllər Rəsul Mürsəlov ADP-nin üzvü olub. 2012-ci il iyulun 18-də Balakəndə tutulub. Azərbaycan Respublikasının dövlət sərhədini qanunsuz keçmədə təqsirləndirilən, 1 il 6 ay müddətində azadlıqdan məhrum edilib. Həbsdə AXCP-yə keçib. 2014-cü ilin yanvarında azadlığa çıxıb. Həmin ilin avqustunda barəsində 274 (Dövlətə xəyanət) 178 (Dələduzluq) maddələri ilə cinayət işi açılıb. Bundan sonra gənc fəal ölkəni tərk edərək, Gürcüstandakı xarici səfirliklərin birinə sığınıb. Hazırda Hollandiyada mühacirətdə yaşayan R. Mürsəlov iki ay öncə üzvü olduğu AXCP-dən də istefa verib.

□ **Cavanşir ABBASLI**

Q ızetimizin 5 sentyabr sayında "Turizm şirkəti vətəndaşı aldadıb" başlıqlı yazı dərc edilib. Yazıda Türkiyəyə istirahətə getmək istəyən Bakı şəhər sakini Tapdıq İmanov "Dervish Travel" şirkəti tərəfindən aldadıldığını iddia etmişdi. Şikayətçi istirahətinin sanki bir əzab olduğunu və pullarının batdığını bildirmişdi.

Yazı dərc edildikdən sonra "Dervish Travel" turizm şirkətinin direktoru Nadir Nadirov redaksiyamıza gələrək T. İmanovun dediklərinin əsassız olduğunu bildirib: "Bizim şirkətimiz 10 ildir fəaliyyət göstərir. Turizm üzrə də 10 illik bir müddət az deyil. Biz müştərilərimiz arasında fərq qoymuruq. Tapdıq İmanov bizə zəng edəndə ilk sualı pulu bank köçürməsi vasitəsilə qəbul edib-etmədiyimiz haqda oldu. Bir çox turizm şirkətləri bunu qəbul etmədiyi halda, biz razılaşıq. Tapdıq İmanov avqustun ortasında Bodrumda 1 həftəlik 5 ulduz hotelə 5 nəfərlik ailə üzvləri ilə birlikdə istirahət etmək istədiyini bildirdi. Bilənlər bilir ki, bütün dünyada avqust ən bahalı vaxtdır. Əvvəlki aylara nisbətən avqustda biletlərin, hotellərin qiyməti 2-3 qat baha olur. Turpaketin qiymətinin 5 min manatdan artıq olmamasını istədi. Biz ona yalnız avqustun 16-da hotel və təyyarəyə yer olduğunu bildirdik. T. İmanov bu tarixlə razılaşıdı və bron olunmasını xahiş etdi. Mən ona 5 min 250 manata "Royal Arena" və "Royal Asarlic" təklif etdim. Bu hotellərdə də standart otaqları məsləhət gördük. Standart otaqlar yan-yan olacaqdı. Bir otaqda iki böyük, bir balaca uşaq, digərində isə 2 böyük qalacaqdı. Mən Tapdıq İmanova "Royal Aserlic" hotelini məsləhət gördüm, amma o, "Royal Arena"-ni istədiyini dedi. Biz də öz növbəmizdə Türkiyədə yerləşən və bizimlə əməkdaşlıq edən "Alyaska" şirkəti ilə əlaqə saxlayıb Bodrumda yerləşən "Royal Arena" hotelində iki standart nömrə bron etdik.

Turpaketi hazırlayıb verdik. Bu şəxs mənə bazar günü, avqustun 16-sı zəng etdi. Türkiyə saati ilə haradansa 5-6 arası idi. Dedi ki, bizə verdikləri nömrə bir otaqlıdır. Bildirdim ki, hotelin qəbul şöbəsində desin ki, onun turpaketində iki standart nömrə var. Hotel nəyə görə standart nömrələr vermədiyini izah etməlidir. Onlara sonradan həmin hotelə iki standart nömrə verilib. Dedi-yinə görə, həmin nömrələr camaşırxananın yanında yerləşib. Bu nömrələr də onun xoşuna gəlməyib. Tapdıq İmanov mənə bazar

hoteli tərk edəcək. Ona hotelədən çıxmağa sözlədim və dedim ki, sabaha dəyişəcəklər, söz verilib. Bu adam heç kimə demədən hotelədən çıxıb hava limanına gəlib. Dedi-yinə görə, Bakı-

yaska" şirkətinə zəng etdim ki, göndərdiyim T. İmanovun ailəsinin nömrələrini dəyişdirsinlər. Çünki hotel bir gün sonra nömrələrin dəyişəcəyinə söz vermişdi. Bu zaman bildim ki, onlar

"Dervish Travel"dən haqqındakı ittihamlara cavab gəldi

Nadir Nadirov: "Müştəri özbaşına bizim onu yolladığımız hotelədən çıxıb gedirsə..."

günü saat 19:30-da zəng etmişdi. Artıq Türkiyə vaxtı ilə saat 17:30 idi. İstənilən yerə gedəndə tur lider olur. Tur lider sizə ekskursiyalar haqqında məlumat verir və turistlərin problemlərini həll edir. Tur lider turistlərə onlarla əlaqə saxlaya bilmələri üçün telefon nömrəsi verir. Soruşdum ki, o nömrə sizdə varmı, dedi, hə. Dedim, həmin nömrələrə zəng etsin. "Alyaska" şirkətinin tur lideri Seymur adlı şəxsə zəng etdim. Bildirdim ki, hotelin qəbul şöbəsində desin ki, onun turpaketində iki standart nömrə var. Hotel nəyə görə standart nömrələr vermədiyini izah etməlidir. Onlara sonradan həmin hotelə iki standart nömrə verilib. Dedi-yinə görə, həmin nömrələr camaşırxananın yanında yerləşib. Bu nömrələr də onun xoşuna gəlməyib. Tapdıq İmanov mənə bazar

günü saat 19:30-da zəng etmişdi. Artıq Türkiyə vaxtı ilə saat 17:30 idi. İstənilən yerə gedəndə tur lider olur. Tur lider sizə ekskursiyalar haqqında məlumat verir və turistlərin problemlərini həll edir. Tur lider turistlərə onlarla əlaqə saxlaya bilmələri üçün telefon nömrəsi verir. Soruşdum ki, o nömrə sizdə varmı, dedi, hə. Dedim, həmin nömrələrə zəng etsin. "Alyaska" şirkətinin tur lideri Seymur adlı şəxsə zəng etdim. Bildirdim ki, hotelin qəbul şöbəsində desin ki, onun turpaketində iki standart nömrə var. Hotel nəyə görə standart nömrələr vermədiyini izah etməlidir. Onlara sonradan həmin hotelə iki standart nömrə verilib. Dedi-yinə görə, həmin nömrələr camaşırxananın yanında yerləşib. Bu nömrələr də onun xoşuna gəlməyib. Tapdıq İmanov mənə bazar

günü saat 19:30-da zəng etmişdi. Artıq Türkiyə vaxtı ilə saat 17:30 idi. İstənilən yerə gedəndə tur lider olur. Tur lider sizə ekskursiyalar haqqında məlumat verir və turistlərin problemlərini həll edir. Tur lider turistlərə onlarla əlaqə saxlaya bilmələri üçün telefon nömrəsi verir. Soruşdum ki, o nömrə sizdə varmı, dedi, hə. Dedim, həmin nömrələrə zəng etsin. "Alyaska" şirkətinin tur lideri Seymur adlı şəxsə zəng etdim. Bildirdim ki, hotelin qəbul şöbəsində desin ki, onun turpaketində iki standart nömrə var. Hotel nəyə görə standart nömrələr vermədiyini izah etməlidir. Onlara sonradan həmin hotelə iki standart nömrə verilib. Dedi-yinə görə, həmin nömrələr camaşırxananın yanında yerləşib. Bu nömrələr də onun xoşuna gəlməyib. Tapdıq İmanov mənə bazar

hoteli tərk ediblər. "Alyaska" şirkətindən bildirdilər ki, artıq onlara "Amara" adlı başqa hotel tapıblar və buna görə onlar əlavə 1700 dollar pul ödəyib. Tapdıq İmanova zəng etdim, soruşdum ki, hər şeyi ödəmişdiniz, otağınızı dəyişəcəkdilər, niyə başqa hotelə getməsiniz? Cavab verdi ki, həmin hotelədən xoşu gəlməyib. "Amara"ya əlavə 1700 dollar ödəyib".

"Dervish Travel"-in direktoru N. Nadirov T. İmanovun Bakıya qayıtdıqdan sonra onun yanına gəldiyini dedi: "10 gün keçdikdən sonra Tapdıq İmanov bizim ofisə gəldi. Dedi ki, mənə pul qaytarmalısınız. Nə qədər qaytarmalı olduğumu soruşdum. Dedi ki, nə qədər fikriniz varsa, o qədər də qaytarın. Mən də bildirdim ki, mən sizə heç bir məbləğ qaytarmamalıyam. O isə mənə 1700 dollar qaytarmalı olduğumu söylədi. Dedim ki, siz mənə "Royal Arena" hotelini, uçuşu, qarşılamanı, sığortanı tələb etmişdiniz. "Dervish Travel" də tələblərinizin hamısını həyata keçirib. Onun yanında "Alyaska"-nın direktoru Nizamiyə zəng etdim. Dedim ki, sizin "Amara" hotelə köçürdüyünüz müştərim mənədən hotelə verdiyi 1700 dolları tələb edir. O da dedi ki, hoteli özü dəyişib, əlavə pulu da özü verir".

N. Nadirov "Amara" hotelində T. İmanovun ailə üzvlərinin zəhərlənməsi iddiasına da aydınlıq gətirdi: "Bu adam deyir, hotelə zəhərlənmə olub, hotel karantinə düşüb. Amma bu, yalandır. Zəhərlənmə kütləvi deyil. Tapdıq İmanov 1700 dolları mənə yox, "Alyaska"-ya verib. "Alyaska"-nın direktoru da dedi ki, o pul bizə gəlməyib, pul hotelə verilib. Onu da qaytarmağa heç bir ixtiyarım yoxdur".

□ **Günəl MANAFLI**

Bir qrup Qarabağ qazisi Türkiyə hökumətinə müraciət edib. Müraciətdə bildirilir ki, son günlər qardaş ölkədə baş verənlər azərbaycanlı qaziləri də ağrıdı və onlar bu mübarizə yolunda Türkiyəyə dəstək olmağa hazır durlar: "Böyük türk milləti, sizə müraciət edirik. Bizi qatıldığımız müharibəyə aparın. Türkiyəyə uzanan əllər Azərbaycanca uzanan əllərdir."

Bu əlləri kəsmək üçün sizin yanınızda, sizinlə birlikdə olaq. Bu müharibədə şəhid olmaq, qanımızı dost və qardaş millət yolunda axıtmağa hazırıq. Az deyilik. Keçmişdə savaşımiş heyətlər, OMON-çular, boz qurdçular və digərləri ilə birlikdə, sizinlə çiyin-çiyinə, mənfur düşməne qarşı vuruşmaq arzusundayıq".

Azərbaycan qaziləri adından olunan bu müraciəti Vaqif Əlisov və Əbuzər Əbilov imzalayıb.

"Yeni Müsavat"a açıqlamasında V.Əlisov bildirib ki, sözügedən müraciəti iki gün bundan qabaq hazırlayıblar. Qarabağ qaziləri adından hazırlanan müraciət Türkiyənin son günlərdə uğradığı hücumlara cavab və qardaş ölkəyə dəstək xarakteri daşıyır: "Bu müraciət sosial şəbəkədə yayılandan sonra Türkiyənin köşə yazarlarından olan Cahid Kılıç mənimlə əlaqə saxladı və müraciəti yaymaq üçün icazə istədi. Biz də icazə verdik və müraciət Türkiyədə də yayıldı".

Həmin müraciətə ölkədə daha iki qeyri-hökumət təşkilatı qoşulub. Qarabağ Qazilər Birliyinin sədri Etimad Əsədov məsələ ilə bağlı "Yeni Müsavat"a bildirib ki, onlar qardaş Türkiyədə baş verənləri narahatlıqla izləyirlər. "Biz bir müddət əvvəl bir birlik də yaratmış-

dıq. Keçmiş döyüşçülər, komandirlər, sınavlı bir araya gəlib işçi qrup yaratmışıq-Qazilər İşçi Qrupu. Məqsədimiz də bu olub ki, ölkə rəhbərliyinə torpaqlarımızın işğaldan azad olunmasının vacibliyi ilə bağlı müraciət edək. Yəni bildirik ki, Qarabağın işğaldan azad olunması ancaq müharibə yolu ilə mümkündür. Müharibə variantına üstünlük verilməli-

azad etmək üçün. İndi edəcəyik. Görüşüb, yenidən dövlət başçısına müraciət etmək fikrindəyik Qarabağla bağlı. Əslində biz bir neçə QHT bir neçə dəfə belə müraciətlər ünvanlamışıq ki, Azərbaycan torpaqlarının geri qaytarılması ancaq müharibədən keçir. Aradan keçən müddət bunu sübut edib. Bizim Türkiyə ilə bağlı müraciətimiz də ən əsas

sında dayanmağa və qalib gəlməyə qadırlar. Bu problemdən də qurtulacaqlar".

Qarabağ Azadlıq Təşkilatının (QAT) sədri Akif Nağı isə bildirib ki, bir müddət əvvəl onlar da təşkilat olaraq müraciətlərini göndəriblər və Türkiyəyə gedərək döyüşməyə hazır durlar: "Biz Türkiyənin dövlət başçısına QAT adından müraciət ünvanlamışıq, artıq

Qarabağ qazilərindən

Türkiyədəki əməliyyatlara dəstək

Etimad Əsədov:
"Türkiyə dövlətinə, türk qardaşlarımıza bildiririk ki, biz sizin yanınızdayıq"

dir. Danışq yolları ilə bunun mümkünsüzlüyü bellidir. Bu zaman ərzində ermənilərin tutduğu mövqe ondan xəbərlər verir ki, torpaqlar sülh yolu ilə geri qayıtmayacaq. Bu mövqedə olan işçi qrupu iki ay əvvəl yaradılıb. O vaxt Avropa Oyunları keçirildiyindən, biz bu müraciəti etmədik. İndi də düşünürük ki, müharibə yeganə yoldur torpaqları işğaldan

Akif Nağı:
"Biz Türkiyəyə gedib döyüşməyə hazırıq"

mənəvi dəstəkdir. Türkiyə dövlətinə, türk qardaşlarımıza bildiririk ki, biz sizin yanınızdayıq. Sizin verdiyiniz şəhidlərə biz də üzülürük. Ancaq Türkiyə qüdrətli bir dövlətdir, belə sınaqlardan həmişə üzəg çıxıb. Yenə də hər şey qaydasında olacaq, həmrəylik, sülh bərqərar olacaq. Türkiyənin elə bir ordusu, hərbi qüdrəti var ki, istənilən düşməni qarşı-

səfirliyə təqdim edilib. Qarabağ döyüşündə iştirak edən döyüşçülər antiterror əməliyyatlarında iştirak etməyə hazır durlar. Bu, öncə mənəvi dəstəkdir. Yeni birinci növbədə Türkiyədə başlanmış bu prosese, hərbi əməliyyatlara dəstək veririk ki, düzgün yoldur, tərəddüd etməsinlər. Çünki terrorun kökünü kəsmək üçün radikal üsullardan istifadə olunmalıdır. Neçə illərin təcrübəsi onu göstərdi. Eyni zamanda işğalın aradan qaldırılması üçün müraciətimizdə vurğulayırdıq ki, işğal Azərbaycan üçün də nüməndir. Yəni hərbi yolla, radikal addımlarla işğala son qoymaq olar. Fərdi qaydada da QAT-ın Qarabağda döyüşmüş üzvləri müraciət ediblər, Türkiyə səfirliyinə gedib döyüşmək istediklərini onlara çatdırıblar. Əgər Türkiyənin qanunları imkan verərsə və yaxud onlar çağırış etsələr, Türkiyəyə gedəcəklər. Biz Türkiyəyə gedib döyüşməyə hazırıq".

□ RÖYA

Milli Şura seçkiləri boykot qərarı verdi

Milli Şura noyabrın 1-də keçiriləcək parlament seçkilərində iştirak etməyəcək. Qərar qurumun sentyabrın 10-da keçirilən Koordinasiya Mərkəzinin toplantısında qəbul edilib. Bu barədə APA-ya açıqlamasında Milli Şuranın sözcüsü Oqtay Gülahyev məlumat verib: "Azərbaycandakı mövcud vəziyyəti, seçki mühitini nəzərə alıb, bu addımı atdıq. Milli Şura parlament seçkilərində iştirak etməyəcək".

Seçkilərdə iştirak edən siyasi qurumların Milli Şuranın qərarına mövqelərini öyrəndik.

Müsavat başqanının müavini Elman Fəttah verilən qərarın yanlış olduğu qənaətinə gəldi: "Milli Şura siyasi xəttini özü müəyyən edir. Mən bunu Azərbaycanda demokratik mübarizənin fasiləsizliyi və ardıcılığı baxımından yanlış qərar hesab edirəm. İnsan haqlarının müdafiəsi və demokratiya uğrunda mübarizə üçün töhfə

Siyasi partiyalar qərara mövqelərini bildirdilər

verən bir qərar deyil. Amma Milli Şura müstəqil bir qurumdur. Özləri düşünürlər, buna uyğun da siyasi qərarlarını qəbul edirlər. Ümid edirəm ki, qəbul etdikləri qərarın reallaşma-

sı uğrunda siyasi mübarizələrini daha da intensivləşdirirlər".

Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadə Milli Şuranın qərarının onlar üçün problem yaratmayacağını söylədi: "Milli Şu-

ranın qərarının bizim üçün əhəmiyyətli, yaxud əhəmiyyətsiz olması barədə bir düşüncəyə malik deyilik. Bizim üçün heç bir problemi yoxdur".

"Azadlıq-2015" seçki blokuna daxil olan partiyalardan KXCP sədri Mirmahmud Mirəli-oğlu: "Mənə elə gəlir ki, bu qərar qəbul edənlərin yalnız özlərinə aiddir. Özləri bilirlər, kim nə istə-soyuğu var? Məni yaxud müsbət nəticələri də yalnız özlərinə aid olacaq. Məncə, mətbuat da heç belə qərarların arxasında düşməməlidir. Ölkədə neçə milyon əhali yaşayır? Bunların neçəsi seçicidir? Belə məsələlərə zaman ayırmaq lazımdır deyil".

ADP sədri Sərdar Cəlaləli Milli Şuranın qərarının boykot yox, seçkilərdə iştirak etməmək kimi qəbul edilməsini düzgün sayır: "Boykot xalqın iştirak etdiyi prosesdir. Sadəcə olaraq, seçkilərdə iştirak etmək istəmirik. Bu da hər bir siyasi qurumun daxili qərarıdır. Adətən həmişə belə olur. Müxalifət seçkidə iştirak edəndə, Əli Kərimli iştirak etmir. Əks təqdirdə, biz iştirak etməyəndə, Əli Kərimli iştirak edir. Bu şəxs özünü daim müxalifətdən kənar qoymaq düşüncəsi var. 1998-2000-ci illərdə bunların şahidi olmuşuq".

□ Cavansir ABBASLI

Geriyə, səltənətə doğru

Xəlil KAZIMLI

Qardaş Türkiyədə baş verən hadisələr (PKK terroru, mətbuata basqılar, hakim partiyanın hegemonluğu) ölkənin indiyə qədər tutub getdiyi, zaman-zaman çala-çuxura düşdüyü, kələ-kötürə rast gəldiyi demokratiya yolundan sapacağı görüntüsünü yaradır.

10 il öncə bu ölkə demokratik, sabit, sakit, firavan Avropa dövləti olmaq yolunda əmin addımlarla irəliləyirdi və az qala Avropa siyasi ailəsinin - Avropa İttifaqının üzvü olacaqdı.

Bu gün Türkiyə müsəlman dünyasının daha bir qüdrətli nəhəngi olan Pakistanın gününə düşüb. Pakistanda da belədir: ölkədə demokratik seçkilər keçirilir, hakimiyyət komandaları, baş nazirlər dəyişir, eyni zamanda siyasi qətlər, terror aktları ara vermir, dini radikalizm artır, ölkə inkişafdan qalır.

Şərqi ölkələri var qüvvələri ilə demokratiyaya qarşıdırlar - bu, Türkiyənin timsalında da sübut olunmaqdadır. Türkiyə geriyə, səltənətə doğru qayıdır.

Demokratik hakimiyyətlər Şərqi ölkələrində sabitlik, əmin-amanlıq yaratmağa qadir deyil. Belə bir görüntü var ki, bu regionda mütləq dəmir əl lazımdır.

Uzun müddət Türkiyəni idarə edən, hər dəfə devrildikdən sonra xalqdan yenə yeterli sayda səs alan siyasətçinin soyadının Dəmir olması təsadüfi deyildi. Xalq məhz dövləti dəmir əllə idarə edəcək siyasi xadim arayırdı və hələ də aramaqdadır.

Hazırkı prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan xalqın aradığı dəmir əlli liderdir. Ancaq son illər Ərdoğan xalqın istədiyindən də artıq "dəmir əl" sahibi olmaq, ölkəni sultanlar kimi təkbəşinə idarə etmək istəyir.

Onda bu iştaha Türkiyə xalqı hər dəfə seçkilərdə AKP-yə 50 faizə yaxın səs verə-verə oyandırdı.

Əgər noyabrın 1-də keçiriləcək təkrar parlament seçkilərində Ərdoğanın partiyası təkbəşinə hökumət qurmaq səlahiyyəti qazansa, qardaş ölkə uzun bir qaranlıq tunelə girəcək, hakim partiya bizim ölkəmizdəki YAP kimi sözün birbaşa mənasında hökmran partiyaya çevriləcək.

Hər şey Türkiyə müxalifətindən, ondan da daha çox dürüst və şəffaf seçkilərdə öz iradəsi ilə səs verməyə, özünə halallıqla hökumət seçməyə verdiş etmiş xalqın iradəsindən asılı olacaq.

Türkiyə cəmiyyətinin demokratiyaya hazır olmamasının daha bir göstəricisi 7 iyun seçkilərində 80-dən artıq mandat qazanaraq TBMM-də təmil olunmaq haqqı qazanmış PKK/HDP-nin və onun elektoratının davranışdır.

Öz məqsədlərinə siyasi yolla çatmağın bir addımlığındaykən PKK/HDP tərəfdarları yenə dağa dırmaşdılar, üzvlərini bağlayıb, əllərinə yandırıcı mayələr götürüb küçələrə töküldülər, xain pusqular quraraq silsilə terror aktları törətməyə başladılar.

İndi dövlət onlarla anladığı dildə danışmağa məcburdur. Beləcə, dövlətə silah qaldıranların bir hissəsi öldürüləcək, bir yarısı xaricə qaçacaq, ələ keçənlər məhbəsə doldurulacaq. Onlar da nə qədər günahsız gənc əsgəri, məsum insanları şəhid edəcəklər.

Bütün bu baş verənlər demokratikləşmə prosesinə ciddi zərbədir. Seçicilər bu xaosun sona yetməsi üçün öz hüquq və azadlıqlarının məhdudlaşdırılmasına razı olacaqlar.

Bənzər proses bu və ya digər şəkildə öz ölkəmizdə də gedib. Məmləkət əhli Qarabağda və ətraf rayonlarda gedən müharibədən, yeni-yeni formalaşan dövlət üçün təbii mərhələ olan keçid dövründən, iqtisadi böhranlardan o qədər psixoloji və maddi sıxıntı çəkdi ki, demokratiya uğrunda mübarizədən asanlıqla vaz keçdi, "rəhbər kim olursa-olsun, tək sakitlik, salamatlıq olsun" fikrinə kökləndi və hələ də o düşüncədədir.

Bu ovqatda olanlar bir müddət keçəndən sonra, öz haqları tapdalananda, dövrünü uzun sürən, dəyişməz hakimiyyətdən "dəmir yumruq" yeyəndə haqq-ədalət davasına qalxmaq istəyir, onda da daha bir acı qapaz yeyərək yerində oturur.

Demokratiya elə bir nemətdir ki, onu maddi sıxıntılardan, xaotik proseslərdən müvəqqəti qurtulmaq üçün fəda etmək olmaz. Hansısa bir "dəmir əlli" lider ortaya çıxıb problemləri "Qordi düyünü" kəsər kimi radikal üsulla kəsib həll edə, üsyanları amansızlıqla yatırda bilər, amma bu, əsl həll deyil, problemi dondurmaqdır. Bir müddətdən sonra o, daha böyük şiddətlə qabaracaq.

Qardaş ölkənin demokratik dəyişikliklər sahəsində üzleşdiyi problemlər, məruz qaldığı geriləmələr bizim ölkəmizdə də mənfi təsirini göstərəcək. Biz gözüümüzü Türkiyəyə dikmişdik. Türkiyə yeganə müsəlman ölkəsi idi ki, demokratik quruluşa, hüquqi dövlət anlayışına, müstəqil məhkəmə hakimiyyəti sistemində malik idi. O da gəlib belə oldu.

Əli Kərimlinin mətbuat orqanı funksiyasını daşıyan "Azadlıq" qəzeti "Damğalıların azarkeşliyi" başlıqlı yazı dərc edib. Yazıda əsas hədəf yəne də "Yeni Müsavat" və onun rəhbəri seçilib. Şər-böhtan üzərində qurulan məqalədə bir çox iddialar yer alır. Yalanlarına özləri də inanan bu mətbuat orqanının "Yeni Müsavat"la bağlı yalan ittihamlarına cavab verməyi lüzum bilmədən əsas məsələyə keçirik.

Məqalədə partiyayı iki hissəyə ayıran, AXCP adına və möhürünə iddiasını irəli sürən Etimad Qurultayı üzrə Təşkilat Komitəsinin sədri Razi Nurullayevə, onun tərəfinə keçənlərə geniş yer ayrılıb. Ciddi iddialar irəli sürülüb. Bildirilir ki, R.Nurullayevin keçirdiyi konfranslar ifşa olunur. Məqalədə əsas diqqətçəkən hissələr bunlardır: "Sosial şəbəkələrdə, "Azadlıq" qəzetində saxta konfranslar açıq şəkildə ifşa olunur. YAP üzvünün, məşəl daşıyanın, qul bazarında işləyən "cəbhəçi" kimi təqdim olunduğu fotolarla isbatlanır. Profilinə İlham Əliyevin fotosunu qoyan, 15 il öncə AXCP-dən qovulan, 5 manat qarşılığında Sumqayıtda, Suraxanıda, Beyləqanda "mən cəbhəçiyəm" deyən adamlar haqqında geniş məlumatlar var. AXCP-ni tərk edənləri danmaq fikrində deyilik. Bəli, böyük pullar müqabilində 6-7 cəbhəçi səngəri dəyişdi".

R.Nurullayev "Yeni Müsavat" a açıqlamasında səslənən iddialara belə aydınlıq gətirdi: "Mətbuatda bu barədə yazı gəlib. Məşəl daşıyan şəxs kimi Əli Səriyev nəzərdə tutulub. Bu şəxsi Əli Kərimli çox gözəl tanıyır. AXCP-nin üzvü olub. 12 dəfə Azərbaycan çempionu olub. Bir çox titulların sahibidir. Beyləqanda ən çox titulu idmançı Əli Səriyev olub. Bu şəxsə məşəl aparmaq təklif

yaraşmaz. İnsanları "5 manatlıq" adlandırmaqla, bu pulun qarşılığında satıldığını demək, onların şəxsiyyətini alçaltmaq və özlərinə tüpürmək anlamına gəlir. Bunu özlərinə rəva görürlərsə, o zaman ictimai qınaq olmalıdır. Allahın yaratdığı insanı necə təhqir etmək olar? Təbii ki, heç kəs bizə pul müqabilində qoşulmayıb. İnsanlarla söhbət aparmışıq, onlar da bizə qoşulublar. 5 manatla ittiham etdikləri insanlar düşünmürəm ki, məhkəməyə müraciət etməlidirlər. Çünki onların şəxsiyyəti ciddi şəkildə aşağılanıb".

Etimad Qurultayı üzrə Təşkilat Komitəsinin sədri 6-7 nə-

R.Nurullayev məqalədə "Yeni Müsavat" qəzetinin şər-böhtanlara məruz qalmasına da münasibət bildirdi: "Tənqidim açıq və şəffafdır. Bütün cəmiyyət bunu görür. Azərbaycanda yeni tipli, Türkiyə modelli müxalifət yaradacağıq. Buna əminəm. Zaman gələcək, onların söz deməyə sözləri qalmayacaq. Əgər "Yeni Müsavat" hakimiyyətin qəzetidirsə, hakimiyyət maliyyələşdirsə, o zaman niyə bu qəzet ən oxunaqlı qəzetdir? Belə çıxır ki, bütün xalq iqtidar tərəfdarıdır. Əli Kərimli və tərəfdarları niyə deyir ki, xalqın 90-95%-i müxalifdir. Bu fikirlə

Razi Nurullayev "Azadlıq"ın

İttihamlarına sət cəvab verdi

"İnsanların şəxsiyyətini alçaltmaq çox nadürüst hərəkətdir"

olunub. O da imtina etməyib. Cəbhəçi kimi məşəl aparalarının sırasında olub. Burada bir problem yoxdur. O insan bu gün də cəbhəçidir. Belə bir insana bizə qoşulduğuna görə çamur atmaq, ləkələmək onların xislətinə yaraşır. Biz tərəfə keçən hər kəsin ad-soyadı qeyd olunur. Çox ağıllı, kübar, mədəni şəkildə rayon şöbələrimizi yaradırıq. Biz bu uğurları qazandıqca, onların ayaqlarının altından yer qaçır, mətbuat və sosial şəbəkələrdə şər-böhtan yağdırırlar. "Azadlıq" qəzetinin əsas missiyası şər-böhtan yağdırmaqdır. Açıqı, orada yazılan məqalələri oxumuram. Çünki onları oxuyub vaxt itir-

məkdənsə, daha səmərəli işlər görürəm. AXCP-nin Əli Kərimli qanadı rayonlarda bir neçə nəfəri yığır, tədbir keçirir. Ümumiyyətlə, AXCP-yə aidiyyəti olmayan şəxslər tədbirdə iştirakçı olurlar. Sadəcə görüntü yaradırlar. Bəzi rayon şöbələrinde isə köhnə şəkilləri yeni şəkillər kimi insanlara sırıyırlar. Bu işlərin də üzərində çalışırıq. Həmin şəkilləri araşdırıb cəmiyyətə təqdim edəcəyik. Saxtakarlar ifşa olunmalıdır".

R.Nurullayev onun tərəfinə keçənləri "5 manatlıqlar" adlandırılmasına belə cavab verdi: "İnsanların şəxsiyyətini alçaltmaq çox nadürüst hərəkətdir. Bunlar heç bir siyasətçiyə

fər cəbhəçinin onun tərəfinə keçdiyi iddialarına da münasibət bildirdi: "Əli Kərimli pula həris insandır. Bunu hər kəs deyir. Hər bir məsələnin də ətrafında pul fırlanır. Bunları puldan başqa düşündürən başqa şey yoxdur. Yazdıqları məqalə, statuslarda da əsas bu məsələyə toxunurlar. Pul qarşılığında insanların tərəfimizə keçdiyini deyənlər, onlara bu tapşırığı verənlər əmin olsun ki, göstərdikləri məbləğdən qat-qat aşağı məbləğə satırlar. Onlara əsas cavabım budur. Özlərini satmaq, kimlərsə bazarlığa getmək istəyirlərsə, getsinlər, satın alınsınlar. Sadəcə bizdən uzaq gəzsin-

mən də razıyam. Amma təəsüf ki, indiyə qədər xalq arxınca aparın bir lider olmayıb. Partiyalara inam qalmayıb. Əli Kərimli siyasətini təhqir, şər-böhtan üzərində qurub. Mən və "Yeni Müsavat" hakimiyyətə işləyirikse, insanlar niyə yanıma gəlirlər, bizi oxuyurlar? Əli Kərimli niyə ətrafında yüz minlərlə insan yığıb, mitinq eləmir? Bu suallara cavab versinlər. "Azadlıq" qəzetinin bu cür iyrenc böhtanlara qarşısını istəmirəm. Mətbuat müstəqil olmalıdır".

Qeyd edək ki, AXCP-nin qurultayı sentyabrın 27-də keçiriləcək. Artıq yer ayrılması ilə bağlı partiyanın müraciətinə BŞİH cavab verib. Rəsmi qurum qurultayın keçirilməsi üçün Səttar Bəhlulzadə adına Mədəniyyət Evi ayırıb.

□ **Cavansir ABBASLI**

france 2.fr

İqtidar Fransanın dövlət telekanalını məhkəməyə verir

Azərbaycan hakimiyyəti Fransanın dövlət telekanalı "France 2"-yə qarşı məhkəmə iddiası qaldırır.

Virtualaz.org saytı xəbər verir ki, barədə Azərbaycan hakimiyyətinin maraqlarını müdafiə edən vəkil Olivye Pradoya istinadən Fransa Beynəlxalq Radiostansiyası (RFI), habelə "France Press" agentliyi bildirir.

Məhkəmə iddiasının qaldırılmasına səbəb telekanalın bugünlərdə efirə gədən "Cash Investigation" proqramında Azərbaycan prezidentinin ünvanına səslənmiş ifadələrdir.

Proqramda Azərbaycan "diktatura", prezident Əliyev isə "despot" adlandırılır.

"Jurnalistlər Eliz Lyuse və Loran Rişar proqramın lap əvvəlindən Azərbaycanı dünyanın ən qəddar diktaturalarından biri kimi təqdim edir"- deyən fransalı vəkil Olivye Prado bildirib.

Fransa prezidenti Fransua Ollandın Azərbaycana 2014-cü ildə etdiyi səfərə həsr edilmiş proqram sentyabrın 8-də efirə gedib.

"Bütün proqram boyu heç bir sübut göstərilmədən Azərbaycan liderinin ünvanına "Qafqaz despotu" və "diktator" ifadələri işlənilir"- deyən vəkil izah edib.

Olivye Prado bildirib ki, Azərbaycan bundan sonra bu cür ittihamlara dözmək niyyətində deyil və ona böhtan atanlar barəsində məhkəməyə müraciət edəcək.

Beynəlxalq Bank qalmaqla ilə bağlı sensasion məlumat

Məşhur şirkətin şöbə müdirinin sirli intiharı-5 milyon avro...

Kredit borcuna görə həbs edilən şirkət prezidenti Fariz Muradovun yaxın adamı Arif Yusifov özünü niyə asıb?; təsərrüfat xidmətinin rəisinin də həbsi gündəmə gəlibmiş

Beynəlxalq Bank işinə görə həbs olunan "İnter Glass" şirkətinin prezidenti Fariz Muradovun yaxın adamı Arif Yusifov özünü asıb. "Yeni Müsavat"ın əldə etdiyi sensasion məlumata görə, Arif Yusifov "İnter Glass" zavodunda intihar edib.

İş adamı Fariz Muradov mayın 15-də Beynəlxalq Bank işi ilə bağlı istintaq başlayan zaman həbs edilib. Şirkət prezidenti 50 milyon dollarlıq mənimşəmədə ittiham olunaraq Daxili İşlər Nazirliyi Mütəşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə Baş İdarəsinin əməkdaşları tərəfindən saxlanılıb. Həbs edilən zaman ondan kredit borcunu ödəməsi tələb olunub. Lakin borcunu ödəyə bilməyən iş adamı haqda Nərimanov Ra-

yon Məhkəməsi tərəfindən həbs-qətimkan tədbiri seçilib.

F.Muradova yaxın biznesmen Arif Yusifov "İnter Glass" şirkətində səlahiyyətli şəxslərdən biri olub. O, şirkətin əsas işlərini idarə edib. Əldə etdiyimiz məlumata görə, Fariz Muradovun həbsindən sonra Arif Yusifovun da həbsi gündəmə gəlib. Çünki A.Yusifov "İnter Glass" MMC-də təsərrüfat xidmətinin rəisi işləyib və əsas maliyyə məsələlərinə o məsul

olub. Ehtimala görə, iş adamı çıxış yolunu intihar etməkdə görüb.

1963-cü il təvəllüdü Arif Yusifov sentyabrın 3-də "İnter Glass" şirkətinin Bakının Qaradağ rayonunda, Salyan şosseyi, 25 ünvanda yerləşən nəhəng "İnter Glass Azerbaijan" şüşə məmulatları zavodunun sexində özünü asıb. Hazırda hadisə ilə bağlı Qaradağ Rayon Prokurorluğunda araşdırma aparılır.

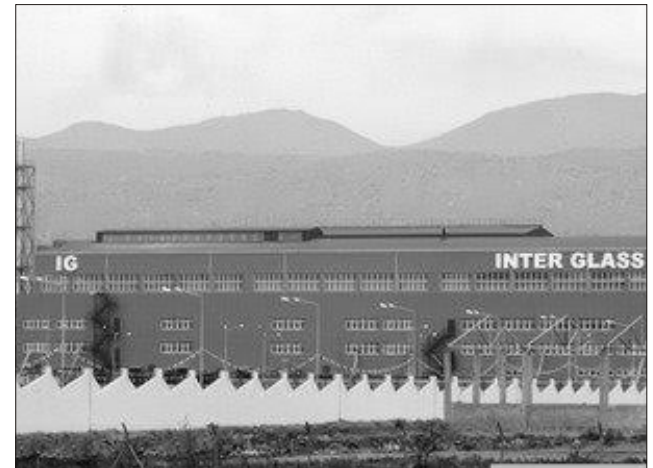
2009-cu ildə "İnter Glass" Azərbaycanda yeni investisiya layihəsinə başlayıb. İş adamı Fariz Muradov şirkətin törəmə müəssisəsi olan "Brickwork

House Construction Ltd" yeni şüşə zavodunun tikintisinə 52 milyon manat yatırıb. Şirkət zavodun açılması üçün Beynəlxalq Bankdan 5 milyon avro kredit verilib. "İnter Glass" şirkəti Gürcüstanda və Qırğızıstanda da şüşə zavodu açıb.

Xatırladaq ki, Beynəlxalq Bank işinə görə xeyli sayda iş adamı həbs edilib. Onlar Beynəlxalq Bankdan götürdükleri kreditləri vaxtında geri qaytarmamaqda ittiham olunurlar. Həbs edilənlər haqda rəsmi məlumatlar verilməyə də, mətbuatda yer alan xəbərlərə görə, həbs edilən məşhurlar arasında baş nazirin keçmiş 1-ci

Fariz Muradov

müavini Abbas Abbasovun qardaşı Nadir Abbasov, "Qara polkovnik" kimi tanınan mərhum Fətulla Hüseynovun oğlu Adil Hüseynov, bankın İdarə Heyətinin sabiq rəhbəri Ca-

hangir Hacıyevin bacanağı, "İntertabkko" Zaqatala Tütün Emalı Zavodunun direktoru İsmayıl Hidayətzadə də var.

□ **İlkin MURADOV**
Musavat.com

Fərari diplomatların komandiri

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

Bir ara vətəndaşı aldadan fırılacaq şirkətlər var idi, pul yığıb, tez-tez öz adlarını, ofislərini dəyişib qeybə çəkildilər. Yapıştılar bu kələyin səmərəli olduğunu gördülər, öz firma, şirkət, banklarında tətbiq etməyə başladılar. Məsələn, bir gün yatıb durduq, gördük Milli Bank olub Mərkəzi Bank. Texnikabank adlı qurumun rəhbərliyini içəri basıb xeyli pul qopartmaq fayda vermədi, daha dərinə gedib bankın adını dəyişdilər, bu dəfə oldu "Bank Texnique". Bah. Guya bunun adını fransızca yazanda bankın işçiləri dönüb oldular Mişel Platini, bankın Nərimanov filialının şüşəbəndləri isə Atatürk prospektinə yox, birbaşa Yelisey çölünə açıldı.

Ziya müəllim dəstədən geri qalmamaq üçün artıq dilə-dişə düşmüş, korrupsiya sorağı Əl-Cəzirədən belə firalanmış "ZQAN-Holding"i asqırıb-öskürüb bir saatin içində "Qarant Holding"ə çevirdi. Nəticədə ali rəhbərlikdən öz gələcəyinə qarantıya aldı - pis təsəlli deyil.

Bunlar mənim qısa müddətdə fikirləşib yadıma saldıgım ad dəyişiklikləridir. Axtarsan belə dekorativ dəyişikliklər saysız-hesabsızdır. Hamısı da guya dövlətin iqtisadi-sosial inkişafına yönəlmişdir. Kasıbın itinin adını Gümüş qoyması keçilmiş yoldur, indi bizim yapıştılar itinin adını bir gün Gümüş, bir gün Qızıl, bir gün də Brilyant qoyurlar. Varlığa nə darlıq? Bu mövzuda yaxşı bir ata sözümüz var, onu yazım: "Qoy desinlər Şahbalanın çustu var, Kim nə bilir altı yoxdur, üstü var".

Hətta bankların adını dəyişmək işə yaramadı, başladılar bankirləri dəyiş-düyüş etməyə. A bankının müdirini B bankına qoydular, B bankının müdirini C bankına. Beləcə üskük oyunu davam etməkdədir. Haçana qədər - bunu gözü çıxan avtoritar qardaşlardan soruşmaq lazımdır. Məsələn, bir neçə il qabağa qədər Suriya da belə bir sabitlik adası dekorasiyası qurmuşdu. Prinsipcə, indi də sabitdir. Bəşər Əsədi Macarıstandan Avstriyaya qaçan yerdə, ya da Aralıq dənizində boğulan vəziyyətdə kim görüb ki? Heç kim. Yəni Dəməşqə oturub kefini çəkir. Xalq cəhənnəmə olsun. Xalq artıb törəyər. Əsas xilaskardır, əsas liderdir. Təki onun bıqına milçək qonmasın.

Hər sahəməzdə beləncik islahatlar getməkdədir. Hətta polis və orduda da "onu ora, bunu bura" deyib günü yola verirlər. Yalnız bir sahə var ki, orda krizis açıq görünür. Bu, uğurlu xarici siyasətimizdir. Elmar müəllim təkə son bir ayda 3 diplomat qaçırmışdır. Belə komandir əsgərlikdə olsa azı hauptvaxta salarlar. Amma diplomatiya komandirinin fərariyə görə heç bir cəzası yoxdur.

Mənə elə gəlir bu cür çox davam edə bilməz. Əgər hər ay 3 diplomat xaricdən siyasi sığınacaq istəsə, bəs bizim xarici siyasətimizi kim qayıracaq? Kim senatorlara küür, offşor hesablara pul daşıyacaq? Madrid prinsipinin Moskva danışıqlarının Paris çərçivəsində Praqa metodikasına üzrə Qarabağ probleminin həlli yollarını kim axtaracaq?

Başqa sahələri yuxarıda yazdıq - üskük oynayıb yola vermək olur, ancaq bu zibilə qalmış xarici siyasəti tənzimləmək bir az çətinlik odur ki, ipdə qalan bu-zovu döyürsən, ancaq qırılıb qaçan dananı harda tutasan? Bir az sadə yazım: diplomatlar xaricdə aradan çıxmaq imkanına malikdir, onları tapıb tutmaq, Kürdəxaniya salmaq, cibinə nəşə atmaq, döyüb hörmətsiz etmək, evini buldozlarla dağıtmaq və sairə mümkündür deyil.

Bəs nə etməli? Mən sadıq dövlətçilik qulu kimi bu işdə milli dövlətimizə yol göstərməyi özümə borc bilirəm. Qoy xaricə gedən hər bir diplomatın burda minimum bir-iki arvad-uşağı girov saxlanılsın. Arvadı olmayanlar qoca anasını girov qoysun. Əks halda səfirlik, konsulluq üzvi görməsinlər.

İkincisi, hər bir diplomatı qandalla Çevik Polis Alayı serjantına bağlamaq da olar. Danışıklara, xarici siyasət qayırmağa serjantla birgə getsinlər. Bizim polisdən gizli ne işimiz var? Hərçənd, istənilən metodika qüsurludur, ola bilər sığınacaq alan diplomat polisi də diplomatik yollarla ələ alsın, onu da sürüyüb aparsın. Amma bu, çox az halda mümkündür. Bizim polis dövlətçilik işində daha etibarlıdır, çünki ingilis-mingilis dilini əsasən bilmirlər, xarici kitab oxuyub təbiyələrini pozmayıblar.

İndi söz əlaqədar təşkilatlandır. (Aynı nə gözləyirdiniz?)

Azərbaycanın ölkə miqyasında ilk dəfə olaraq ən iri - 65 minlik hərbi oyunları davam edir. Şübhəsiz ki, bu təlimlər ilk növbədə Ermənistan və onun hava-darlarına Bakının öz torpaqlarının işğalı ilə heç vaxt barışmayacağı haqda bir xəbərdarlıq mesajıdır, güc nümayişidir.

Təsədüfi deyil ki, Azərbaycanın öz hərbi hazırlıqlarını gücləndirməsindən, eyni zamanda onun Türkiyə ilə bu sahədə əməkdaşlığı genişləndirməsindən, o sırada artan birgə təlimlərdən təlaşa düşən Ermənistanın prezidenti Serj Sərkisyan bunu Rusiya prezidenti Vladimir Putinlə sonuncu görüşündə dərhal dilə gətirib və...

Və Sərkisyan İrəvana qayıdar-qayıtmaz Rusiya Xəzər donanmasının 40-a yaxın döyüş gəmisi isə Rusiya Mərkəzi Hərbi Dairəsinin döyüş hazırlığının planlaşdırılmamış yoxlanması tədbirləri çərçivəsində təlimlərə başlayıb. Report" TASS agentliyinə istinadən xəbər verir ki, bu barədə Rusiya Müdafiə Nazirliyi məlumat verib.

"Qoşun növləri arasında əlaqələrin inkişaf etdirilməsi məqsədilə Xəzər Donanmasının gəmi birləşmələri və sahil qoşunları yüksək dərəcəli döyüş hazırlığı vəziyyətinə gətirilib. Həştərxan və Mahaçqaladakı daimi dislokasiya bazalarından Xəzər dənizində təlimlər keçirilən əraziyə 40-a yaxın döyüş gəmisi və köməkçi gəmilər gəlib", - Rusiya Müdafiə Nazirliyindən bildirilib.

Dənizçilər mina və təxribatçılara qarşı tədbirlərin həyata keçirilməsi üzrə təlim keçəcəklər. Təlimlərə ümumilikdə 3 min hərbi və 120-dən artıq hərbi texnika cəlb olunub. Yada salaq ki, Rusiya cəmi bir neçə həftə qabaq Qazaxıstan və Azərbaycanla Xəzərdə ortaq hərbi manevrlər həyata keçirmişdi.

Kreml Bakıya qarşı "qamçı-kökə" siyasətini sərtləşdirir

Rusiya qısa fasilədən sonra Xəzərdə növbəti hərbi təlimə başlayıb; Moskva Azərbaycanla həm silah ticarəti içindədir, həm də Bakını hər tərəfdən hədəfdə saxlayır...

İki gün öncə isə Rusiya Tiflisin ciddi etirazına rəğmən, separatçı Abxaziya bölgəsində yerləşdiriyi hərbi hissələrinə komanda-qərargah təlimləri başlayıb. Musavat.com-un gürcü qaynağına istinadən verdiyi xəbərə görə, hərbi təlimlərə Rusiyanın Cənub Hərbi Dairəsinin (CHD) Abxaziyadakı hərbi bazasının 700 hərbi qulluqçusu və 150-dən çox zirehli texnika, reaktiv sistemlər cəlb edilib.

CHD-nin mətbuat xidmətinin məlumatına görə, təlimlərin əsas hədəfi - müasir av-

tomatlaşdırılmış idarə sistemləri və yeni hərbi texnikadan istifadə etməklə dəniz sahilləri, dağ-meşəlik və düzənlik əraziləri şəraitində müxtəlif təlim döyüşləri aparılan zaman birləşmələrin komanda heyətinin idarə vərdişlərini təkmilləşdirməkdir.

Həm Xəzər dənizində, həm Ermənistanda, həm də Rusiyanın işğal etdiyi Abxaziyada keçirilən və artıq permanent xarakter daşıyan bu təlimlərdə əsas hədəf əlbəttə ki, Qərbdir, Güney Qafqaz ölkələrini, ələlxusus müstəqil

nasında vəziyyətin gərginləşməsinə də nəzərə alınarsa, Azərbaycan.

Maraqlıdır ki, Rusiya Azərbaycanla hərbi-texniki sahədə əməkdaşlığı davam etdirir. Belə ki, "Rosoboroneksport" 2017-ci ilədək imzalanmış kontraktlar çərçivəsində Azərbaycana ən müasir hərbi texnika vahidlərinin verilməsini başa çatdıracaq. Demək, Rusiya ənənəvi siyasətinə sadıqdır. Kreml həm əməkdaşlıq edir, həm də bizi hədələyir. "Qamçı və kökə" siyasəti necə olur ki...

□ **Siyasət şöbəsi**

təkləyib.

APA-nın verdiyi xəbərə görə, bu barədə "The New York Times" qəzeti məlumat yayıb. "Biz qəbul edəcəyimiz qaçqınların sayının artırılması fikrinə sadıq. Hazırda biz onların dəqiq sayını müəyyənləşdirməyə çalışırıq", - deyər Kerri söyləyib.

C.Kerri 100 minə yaxın məcburi köçkünü viza verilməsinin mümkün olduğunu bildirdi. Lakin bu, yekun qərar deyil.

30 sentyabrda başa çatacaq 2015-ci maliyyə ilində hakimiyyət 70 min qaçqına viza verilməsinə açıqlamışdı. Obama administrasiyası daha əvvəl qanunverici orqandan növbəti maliyyə ili üçün limiti daha 5 min artırmağı təklif etmişdi. Lakin Avropada miqrant böhranın təhlükəli səviyyəyə qalxmasından sonra Dövlət Departamenti məsələyə daha ciddi yanaşmağı təklif edib.

Qeyd edək ki, bu gün 2 milyondan çox Suriyalı qaçqın Misir, İraq, İordaniya və Livan ərazisində sığınacaq tapıb. 1,9 milyondan çoxu isə Türkiyədədir. Daha 348 min Suriyalı isə Avropa ölkələrinə sığınacaq üçün müraciət edib.

Rusiya Suriyaya dəniz piyadaları göndərirdi

Rusiya Suriyadakı hərbi əməliyyatlarda iştirak edir. Məlumatlara görə, bu barədə "Reuters" agentliyi etibarlı qaynaqlara istinadən xəbər yayıb.

ABŞ Silahlı Qüvvələrindən agentliyə bildirilib ki, Moskva Suriyaya iki desant gəmisi və əlavə aviagəmi yollayıb. Hərbiçilərin sözlərinə görə, bu ərəb ölkəsinə son günlər ərzində Rusiya çox da böyük sayda olmayan desant kontingenti çıxarıb.

Pentaqon nümayəndələri Rusiya silahlı qüvvələrinin Suriyada hansı məqsədi güddüyünü hələ ki dəqiqləşdirə bilməyiblər. Versiyalardan birinə görə, hədəflərdən biri Suriya ordusunun nəzarətindəki li-

man şəhəri Latakiyanın yaxınlığında enmə zolağı hazırlamaqdır.

"Reuters" in isə birdən-birə üç qaynağı iddia edir ki, Rusiya qoşunları Suriyadakı əməli-

yatlarda birbaşa iştirak edir.

Bu arada isə məlum olub ki, ABŞ dövlət katibi Con Kerri növbəti maliyyə ili üçün ölkəsinin qəbul edəcəyi qaçqınların sayının artırılması fikrini də-

Xarici işlər Nazirliyində baş verənlər ölkə gündəminin əsas mövzularından birinə çevrilib. İyun ayında səfir Arif Məmmədovun çıxışları və geri çağırılmasından sonra bu dəfə Avstraliyadakı səfirliyimizdə iki diplomat Azərbaycana qayıtmışdan imtina edib.

Əvvəlcə səfirliyin 3-cü katibi Anar Həsənovun səfir Rövşən Cəmşidov və səfirliyin mühasibinin yol verdiyi korrupsiya əməlləri barədə ifşaedic sənədləri yayan A. Həsənovun geri qayıtmadığı və Avstraliya hökumətindən sığınacaq istədiyi bildirilir. Bundan az sonra isə yenə Avstraliyadakı səfirliyimizin 3-cü katibi Fərid Sübhanverdiyev diplomatik xidmətdən azad edilərsə də, ölkəsinə qayıtmışdan imtina edib. Fərid Sübhanverdiyevin 2 aya yaxındır ki, Avstraliyada təhsil almaq üçün lazımı vizanı gözlədiyi bildirilir.

Diplomatların bu addımı artıq hökuməti də narahat etməyə başlayıb. Nazir Elmar Məmmədov isə deyib ki, Xarici İşlər Nazirliyində tutduğu vəzifəsindən asılı olmayaraq qanunun tələblərini, dövlət qulluqçusunun etik davranış qaydalarını pozan, əqidəsinə xilaf olan, fəaliyyətində nöqsanlara yol verən və diplomat adına ləkə gətirən əməkdaşlara qarşı qanunla müəyyən olunmuş qaydada ən sərt intizam tədbirləri görülür və bundan sonra da görülməkdir.

"Bu, artıq tendensiya"dır"

Hikmət Hacızadə: "Burdakı rəzalət davam etsə, bu proses də davam edəcək"

Ancaq hökumət hansı addımları atacaq? Bu proses davamlı olacaqmı? Dövlətin elitar, yüksək intellektli, savadlı və əsasən təminatlı ailələrdən çıxan insanların çalışdığı diplomatik korpusda baş verənlərin gerçək səbəbləri nədir? Bu sualları keçmiş səfir, politoloq Hikmət Hacızadəyə ünvanladığımız. Hikmət bəy deyir ki, diplomatlar ölkədə baş verənlərdən təsirlənirlər:

- Bu, yalnız XİN sisteminin deyil, bütün ölkədə baş verən bir prosesdir. Məsələ on-

dadır ki, bütün ölkədəki o qədər gedib ora da çıxıb. Ölkədə nə baş verir, hansı biabırılıqlar olur, diplomatlar hamısı bunu bilir. Özləri isə çox gözəl, azad, firavan ölkələrdə yaşayıb işləyirlər. Yeni gündəlik oranı da görürlər. Və əlbəttə ki, bunlar hamısı kontrastdır. Sən hansısa cənnətdə qalırsan, ancaq öz ölkən pis gündədir və bir gün ora qayıtmalı olacaqsan. Bütün bunlar hamısı diplomatları düşündürür. Gələcəklərini görmürlər və başlayırlar belə addımlar at-

mağa. Bunlar hamısı bizim daxili siyasətin davamıdır.

- Ancaq XİN sistemi elədir ki, ora, belə desək, "təsədüfi" adamlar düşür. Ciddi kadr seçimi aparılır və həm də daha çox hakim elitaya yaxın dairələrdən diplomatik korpusa düşürlər. Bu cür bir yerdə işləyən kadrların etiraz etməsi sıradan hadisə deyil.

- Yox, elə deyil. Orda, belə deyək, rejimə sadıq, bağlı adamlar da, qohum-qardaş da var. Amma neytral adamlar da var. Aparat böyükdür axı... O qədər adamı qohum-qardaş içərisindən tapa bilməzsən. Bu neytral adamlar baxırlar, götür-qoy edirlər, vəziyyətə görə narahat olurlar. Burdakı mübarizəyə baxırlar. Eyni zamanda orda qəzetlərdə Azərbaycan haqqında, burdakı hökumət haqqında yazılanları oxuyurlar. Bütün bunların nəticəsi olaraq belə qərarlar qəbul edirlər.

- Məlumdur ki, XİN o qədər də korrupsiyaya bulaşmamış, belə desək, neft pullarının çatmadığı bir qurumdur. Həm də yüksək savadlı, intellektli kadrların çalışdığı bir nazirlikdir. Əgər burda diplomatlar rəhbərliyə qarşı etiraz qalsaydı, hətta sığınacaq üçün müraciət edərsə, bu onu göstərir ki, XİN sisteminin ciddi böhranı var.

- Siz doğru qeyd etdiniz. Əslində vəziyyət belədir ki, harda düzgünlük var, orda azadlıq və düzgünlük tələbi çox olacaq. Bu mənada burda durum fərqlidir. Əgər gömrük sistemindən məmurlar qaçmağa başlasaydı, onda artıq fərqli vəziyyət olardı, yəni sistemin sonunu göstərirdi. Ancaq siz qeyd etdiyiniz kimi, bu idarə müəyyən mənada korrupsiyadan uzaqdır, öz əməllərində vicdanlarının təmiz olduğunu inanırlar. Ona görə də hesab edirlər ki, azadlıq, ədalətli münasibət tələb edə bilərlər".

- Belə bir fikir var ki, diplomatların bu cür imtinaları, xarici ölkələrdən sığınacaq istəmələri tendensiyaya çevrilə bilər. Necə düşünürsünüz, hökumət bu prosesin qarşısını ala bilərmi? Elmar Məmmədovun da araşdırmaların başladığını, neqativlərin aradan qaldırılacağını dedi. Nəzərə alsaq ki, bu, nazir səviyyəsində ilk belə açıqlamadır, belə görünür ki, hökumət narahatdır, hansısa addımlar atmaq istəyir.

- Bu artıq tendensiya. Bundan artıq nə ola bilər ki? Bu tendensiya cəmiyyətdə var idi, indi də məmurlar arasında yayılır. Ola bilər ki, yenə başqaları da belə addımlar atacaq.

- Amma diplomatlar adətən ölkələrinə bağlı, vətənpərvər olurlar...

- Yox, bu belə deyil, bu əksinədir. Diplomatlar bütün ölkələrdə belədir, gah o tərəfə, gah bu tərəfə keçirlər. Belə şeylər çox olub, xüsusən də sovet dönəmində belə faktlar olub ki, bir neçə diplomat Amerikaya, Britaniyaya qaçmışdır. Düşünürəm ki, burdakı rəzalət davam edərsə, bu proses də davam edəcək.

□ KƏNAN

Rusiya həm "sülh" deyir, həm silah verir...

Kremləndən Qarabağ məsələsinə "töhfə": Ermənistanla 200 milyonluq silah, Azərbaycana odsaçan sistemlər...

Bir müddət öncə Moskvanın Ermənistanla 200 milyonluq silah-sursat verəcəyi ilə bağlı xəbərlər Azərbaycanda narahatlıq doğurmuşdu. Əslində Rusiya Cənubi Qafqazdakı forpostuna bu məbləğdə kredit verəcəyini demişdi, lakin ekspertlər sanksiyalar girdabında olan şimal qonşumuzun Ermənistanla nağd pul əvəzinə, silah verəcəyini daha ağılabatan hesab edir.

Bu arada Rusiya Azərbaycanı narahatlığı sənətlənmiş üçün növbəti gediş edib. Məlumatlara görə, Rusiya Azərbaycanın sifariş etdiyi BMP-3 piyada döyüş maşınlarının sonuncu partiyasını - 50 maşını yola salmağa hazırlaşır. Bu barədə Rusiyanın TASS rəsmi xəbər agentliyi hərbi-texniki əməkdaşlıq sferasındakı mənbələrə istinadən məlumat yayıb. Mənbə haqda Nijni Tagildə işə başlayan "Arms Expo-2015" hərbi sərgisi zamanı danışılıb. "Azərbaycana BMP-3 maşınlarının çatdırılması 2016-cı ildə başa çatacaq. Hazırda təxminən 50 maşından

ibarət olan sonuncu partiyanın yola salınmasına hazırlıq gedir" - mənbə deyib. Agentlik xatırladı ki, Rusiya Azərbaycanın sifariş etdiyi T-90S tanklarının çatdırılmasını da yekunlaşdırmaq üzrədir. "Rosoboroneksport"dan bildirilib ki, Rusiya Azərbaycanın 2010-cu ildə sifariş etdiyi hərbi texnikanın və silahların çatdırılmasını 2017-ci ilədək tam yekunlaşdıracaq. KİV-lərin məlumatına görə, həmin müqaviləyə 3 batalyonu silahlandırmaqda bəs edəcək T-90S tankları (100 tank) və eyni sayda BMP-3 daxildir. Həmçinin Azərbaycan Rusiyadan

"Smerç" reaktiv yayılmış atəşi sistemlərini, ağır odsaçan sistemləri və digər silahları alıb.

Virtualaz.org saytının məlumatına görə, bu müqavilənin davamı olaraq Azərbaycan Rusiyadan daha 100 T-90S tankı sifariş verib. Bunlar dünyanın ən güclü tankı hesab olunur. Həmçinin "Rosoboroneksport"dakı mənbələr deyiblər ki, hərbi sərgi çərçivəsində Azərbaycan Rusiyadan yeni T-90S tankları, reaktiv yayılmış atəşi sistemləri və digər hərbi texnikanın alınmasına dair təkliflərini verib.

ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədri kimi Qarabağ münaqişəsinin guya tənzimlənməsi ilə məşğul olan Rusiya əslində işğalçıya nəinki öz yerini göstərmir, üstəlik, silahlanma ilə bağlı beynəlxalq kvotanın pozulması barədə

da olsa, Ermənistanı silahlandırır. Belə bir durumda paralel olaraq Azərbaycandan böyük pullar qoparmaq barəsində ölkəmizə silah satır.

Milli Məclisin Təhlükəsizlik və müdafiə məsələləri komitəsinin üzvü Zahid Oruc "Yeni Müsavat"a dedi ki, Rusiyanın Azərbaycanla hərbi əməkdaşlığı münaqişənin silahla həllə üçün həyata keçirilən məkrli plan deyil: "Hər halda, dünyaya hər il 32 milyard dollardan artıq silah və hərbi texnika satan bir ölkənin ixrac potensialına görə beynəlxalq sıralanmada ilk yerləri tutması sübut edir ki, şimal qonşumuz bunu strateji bir kurs olaraq həyata keçirir və külli miqdarda qazanc götürür. Azərbaycan NATO üzvü olmadığından, üstəlik, bir sıra Qərbi dövlətlərinin açıq qadağa qərarlarından sonra regionda təhlükəsizliyini təmin etmək istəyən ölkələrin, sizcə, hansı alternativ yolu qalır? Bununla bərabər, unutmamaq lazımdır ki, biz beynəlxalq siyasi arxitekturanı müəyyənləşdirmək üçün çox böyük hədəfləri qarşıya qoyan və iddialarla yaşayan dövlətlərin hərbi siyasətini deyil, sırf regional güc mərkəzi kimi ərazi bütövlüyünü təmin etməyə çalışan bir tərəfin hərbi siyasətini

yürüdü. Yeni uzaqmənzilli raketlər və sualtı tankerlərlə silahlanmış, həmçinin müxtəlif qitələrdə hərbi bazalara malik olan dövlətlərdən fərqli olaraq Azərbaycan bu coğrafiyanın relyefinə, ərazi quruluşuna, qonşu dövlətlərin hərbi-siyasi potensialına və digər mühüm parametrlərə uyğun olaraq, müxtəlif texnika və texnologiyaları alması lazımdır".

Əslində Azərbaycan ordusuna satılan BMP-3 və T-90S tankları, həmçinin "Smerç" reaktiv qurğuların dünyanın harasında satılacağı, onu almaq bizim üçün prioritet olardı. O cümlədən SU-29 təyyarələri və müxtəlif döyüş vertolyotları da ölkəmizin hərbi gücünü artırır. Ona görə də Azərbaycanın Rusiya ilə hərbi əlaqələri Ermənistanla gerçək zərbə vurur, onların müttəfiqliyini köklü bir şəkildə zədələyir, regionda hərbi-siyasi balans bizim xeyrimizə tamamilə dəyişir. Qarşı tərəfə verilmiş 200 milyon dollar kredit borcudur, digər tərəf-

dən, erməni hökuməti onu ele qaz və enerji borcları şəklində geri qaytaracaq, üstəlik, Gümrüdə "İskəndər" raketlərinin heç bir modifikasiyası yerləşdirilməyib. Ona görə siyasi baxımdan da Azərbaycanın xeyrinə işləyən belə əməkdaşlıqdan imtina etmək və burada süni qərbpərəstlik ritorikası seçmək öz təhlükəsizliyindən imtina etmək demək olardı".

Ermənistanla edilən yardımlara gəldikdə, komitə üzvü bildirdi ki, bu, Qərblə nüfuz dairəsi uğrunda aparılan mübarizənin tərkib hissəsidir: "Əks halda, Rusiya Cənubi Qafqazda mühüm bir plattsdarmını itirir. Kreml tərəfindən İrəvana doğru atılan hər bir addım əleyhimizə qəbul etmək yanlışdır. Çünki Moskvanın məxfi sənədlərində Ermənistanın hərbi təyinatı mühüm qovşaqda "cənub cinahı" kimi tövsiyə olunub və burada toplanan silah kütləsi Qərblə, həmçinin Türkiyəyə qarşıdır".

□ Cavid TURAN

Türkiyədə seçkidə saxtakarlıq xofu - kameralı seçki...

Azərbaycanda da seçki məntəqələrində vebkameralar var, amma...

Türkiyədə seçki məntəqələrinə müşahidə kameraları quraşdırıla bilər. Ölkənin müxalifət liderləri hakim partiya olan AKP-nin seçkilərdə saxtalaşdırma aparılması üçün məntəqələrdə müşahidə kameralarının quraşdırılmasının tərəfdarıdır. CHP lideri Kamal Kılıçdağlı təklif edib ki, seçkilərin şəffaf keçməsi üçün bütün seçki qutularına kamera quraşdırmaq olar.

Türkiyə müxalifətinin iddiasına görə, müşahidə kameraları quraşdırılarsa, seçkilərdə saxtakarlıqların qarşısı alınar.

Azərbaycanda isə seçki məntəqələrinə müşahidə məqsəd ilə vebkameralar hələ 2008-ci ildən etibarən quraşdırılıb. 2008-ci il oktyabrın 15-də keçirilmiş prezident seçkiləri zamanı ölkədə 500 seçki məntəqəsində vebkameralar quraşdırılıb.

Bu kameralardan Mərkəzi Seçki Komissiyası (MSK) necə faydalanır?

Məsələ ilə bağlı musavat.com-a MSK-nin üzvü Akif Qurbanov danışıb. O bildirib ki, məntəqələrdə quraşdırılan müşahidə kameralarının səsvermə ərfəsində çəkdiyi görüntülər qanuna uyğun olaraq beş il saxlanılır: "Hazırda Azərbaycanda 20 faiz seçki məntəqələrində vebkameralar quraşdırılıb. Bu, aşkarlığın təmin olunması məqsədilə həyata keçirilir. Ancaq onların quraşdırılmasında və tənzimləmə qaydalarında anlaşılmalı məzənlər var. Qanunvericiliyin tələblərinə görə, seçki ərfəsində vebkameralar tərəfindən çəkilən görüntülər beş il saxlanılmalıdır. Ancaq məsələ burasındadır ki, qayda pozuntusundan şübhə olduğu təqdirdə, seçkidə iştirak edən tərəflər bu görüntüləri əldə etmək üçün xeyli əziyyət çəkirlər. Hətta məhkəmə araşdırması zamanı da o görüntüləri əldə etmək mümkün olmur. Bu baxımdan nəticə etibarilə vebkameraların quraşdırılması formal xarakter daşıyır".

A.Qurbanov Azərbaycanda seçki məntəqələrində vebkameraların hansı zərurətdən quraşdırılmasına da aydınlıq gətirib: "MSK vebkamera quraşdırma ideyasını Gürcüstandan nümunə götürmüşdü. Orada müşahidə zamanı bunun şahidi olublar. Daha sonra isə bu təcrübəni Azərbaycanda reallaşdırdılar. Ancaq təəssüflərlə olsun ki, effektiv olmadı. Proses artıq yeddi ildir ki, aparılır. Ölkədə vebkameralar quraşdırıldıqdan sonra bir referendum, iki prezident seçkisi, iki dəfə bələdiyyə seçkiləri keçirilib və ikinci parlament seçkilərinə hazırlanırdı. Keçirilən seçkilər zamanı mən şahidi olmamışam ki, bu kameralardan şikayətin araşdırılması zamanı istifadə olunsun. Bunun ləğvi ilə bağlı da fikir səsləndirmək doğru olmaz. O baxımdan ki, vebkameraların olması da hər hansı bir problem yaratmır. Sadəcə olaraq, ictimai-piar nöqtəyi-nəzərdən - ritorika üçün kameralar quraşdırılıb. Ancaq qeyd etdiyim kimi, faktiki olaraq bu kameralardan istifadə olunmur".

Politoloq Fəhəd Mehdiyev isə bildirdi ki, Türkiyədə tərəflər aldanmaların qarşısının alınması üçün israrlı şəkildə məntəqələrə müşahidə kameralarının qoyulmasını tələb edirlər: "Əvvəlki zamanlarda Türkiyədə müşahidə kameralarına ehtiyac hiss olunmurdu. İndi isə saxtakarlığın kütləvi şəkildə alacağından qorxurlar. AKP çox istəyir ki, tək partiya olaraq hökumət qursun. Mənim bir dostum Türkiyədə seçkiləri müşahidə etmək üçün getmişdi. Orada heç vətəndaşın barmağına, ikinci dəfə səsverməsinə aşkarlamaq üçün nəzərdə tutulan xüsusi maddəni də vurmuyublar. Kameraların quraşdırılması da ölkənin siyasi mədəniyyətindən asılı olan bir haldır. Türkiyənin buna gətirməsi onu göstərir ki, onlar bu siyasi mədəniyyətin pozulmasından qorxurlar. Yaxud da artıq bu pozulub. Kameraların quraşdırılmasını önleyici addım hesab etmək olmaz. Amma insanların seçkilərdə iştirakı çox vacibdir. Əgər əksəriyyət seçkilərdə iştirak edərsə, saxtakarlıqların da qarşısı alınar. Əks halda, kamera da köməyə çatmayacaq. Azərbaycanda da seçkilər aktiv deyil. Əsas məsələ də budur".

□ ƏNİ RAİS

Gözlənilərə baxmayaraq, hakim Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) ötən gün də parlament seçkiləri ilə bağlı namizədlər siyahısını açıqlamadı. YAP icra katibinin müavini, deputat Siyavuş Novruzovla budəfəki söhbətimizdə siyahı və ümumilikdə seçki məsələləri ətrafında oldu.

- Siyavuş bəy, YAP-ın namizədlər siyahısının açıqlanacağı ilə bağlı deyilən növbəti gün də ötüb keçdi. Bu müəmmənin səbəbi nədir, siyahı ətrafında nə baş verir, deyə bilərsinizmi?

- 1-2 günə açıqlayacağıq. Yeni problem yoxdur, işləri yekunlaşdırmışıq.

- Yeni siyahıdakı adlarla bağlı son nöqtə qoyulub?

- Qoyulub, qoyulub, narahat olmayın. Eşidəcəksiniz, darıxmayın.

- Heç olmasa növbəti seçki proseduru başlayan tarixə, sentyabrın 12-sinə qədər gözlənilirmi?

- Bu həftə ərzində yəqin ki, açıqlanacaq.

- 2010-cu il parlament seçkilərində hakim partiyanın namizədlər siyahısı 18 sentyabrda elan olunmuşdu. Bu dəfə də eyni hal təkrarlana bilərmi?

- Bəli, o vaxt elə olmuşdu. Ancaq bu dəfə eyni hal baş verməyəcək. Vaxtında açıqlanacaq, problem yoxdur. Onsuz da 12-sindən tez imza və rəqələrini DSK-ya təqdim etməyə qanunla icazə verilmir. Bu baxımdan tələsməyə ehtiyac görmürük. Partiya tərəfindən lazım olan işlər görülüb. İmza toplayan şəxslər müəyyən olunub, onlar da öz dislokasiyasını müəyyənləşdirib. Hətta biz bu dəfə tapşırıq ki, dairənin bütün ərazisindən, ən azı 80 faizindən imza toplanılsın. Cəmi 450 imzadır. Həmin bu bütün dairəni əhatə etmək göstərişi vermişik. Lap hər imza və rəqəsi bir kənddən yığılsa, daha yaxşı olar. Çünki bütün kəndlər imzavermə kampaniyasında iştirak etmiş olacaq. Bizə imza toplamaq üçün bir gün vaxt lazımdır. DSK təqdim olunan sənədlərə 7 gün müddətində baxacaq, ya təsdiq edəcək, ya hansısa düzəlişlər edib geri qaytaracaq. Ona görə də tələsməyə ehtiyac yoxdur. Həm də partiya bütün dairələrdə namizəd irəli sürdüyünə görə vahid seçki strategiyasını həyata keçirir. Odu ki, bizdə vahid seçki hesabı açılacaq, bu baxımdan da məsələ xeyli yüngülləşir. O cümlədən vahid plakatların buraxılması ilə bağlı artıq dizayn işləri qurtarılıb. Namizədlərin fotoları təqdim olunan sonra onların hamısının eyni formada, eyni şüarla plakatları buraxılacaq. Seçki proqramı, bukletlər, digər məsələlər də hazırdır, bir çapa verilməsi qalıb. Yəni biz kompleks şəkildə seçki elan olunana qədər bütün hazırlıq işlərimizi görmüşük. Sadəcə olaraq, proseduru qaydalara uyğun olaraq digər işləri davam etdiririk. Ona görə də siyahının hansı gün elan olun-

masının bizimçün o qədər də əhəmiyyəti yoxdur.

- YAP-ın maliyyə məsələləri sizə həvalə olunub. Sırr deyilsə, hakim partiya seçkilərdə təqribən nə qədər vəsait xərcləmək niyyətindədir?

- Baxır da... Ümumilikdə partiyanın təbliği, ayrı-ayrı namizədlərlə əlaqədar vahid fond olacaq, ora maliyyə toplanacaq və bu maliyyədən də həm plakatların, bukletlərin

si qalır ki, bu da böyük vəsait tələb etmir. Mən dəfələrlə prezident, parlament və bələdiyyə seçkilərində maliyyə məsələləri ilə məşğul olmuşam, bilirəm ki, Azərbaycanda o qədər də böyük maliyyəyə ehtiyac yoxdur.

- Siyavuş bəy, yenə siyahı müəmməsinə qayıdaq. Bizə demişdiniz ki, YAP İdarə Heyətinin toplantısı keçiriləcək və yekun qərar veriləcək. Toplantı keçirildimi və

bilmərik. Qərar olandan sonra artıq bu açıqlanır.

- Siyahı ilə bağlı narazılığın olması barədə xəbərlərin isə ardı-arası kəsilmir...

- Heç bir narazılıq yoxdur, bunlar hamısı şayiələrdir. Hətta bəzi mətbuat orqanları da YAP-ın adından düzgün olmayan informasiya vermişdi, sonra təkzib də verdilər. Mən keçən dəfə də demişdim, ola bilməz ki, kimsə bu siyahı ilə bağlı informasiya versin. Ada-

"Heç bir narazılıq yoxdur, hamısı şayiədir"

Siyavuş Novruzov: "Siyahını 1-2 günə açıqlayacağıq..."

çapına, tədbirlərin keçirilməsinə sərf olunacaq.

- Təqribi bir rəqəm deyə bilərsinizmi?

- Fondun formalaşmasının aşağıdakı yolları var: birincisi, partiya tərəfindən qoyulan vəsait, ikincisi, namizədlərin şəxsi vəsaiti, üçüncüsü, vətəndaşların, seçicilərin maliyyə dəstəyi, dördüncüsü isə hüquqi şəxslərin dəstəyi. Biz adətən hüquqi şəxsin dəstək göstərməsinə çalışırıq. Çünki orda detallar çoxdur, onun vergiləri ödəyib-ödəmədiyini və başqa məsələlər var, uzun məsələdir.

- Qısası, YAP-ın seçki fondunun vəsaiti 1 milyard manat ətrafında ola bilərmi?

- Yox. Qanunvericiliyə görə, hər bir namizəd üçün maksimum hədd təxminən 500 min manatdır. Ancaq 500 minlik təbliğata da ehtiyac yoxdur. Azərbaycanda bir çox ölkələrdən fərqli olaraq təbliğat-təşviqat işi dövlət televiziyası və qəzetlərində ödənişsiz həyata keçirilir. Həmçinin görüşlər üçün ayrılan yerlərə pul sərf olunmur. Sadəcə, hər bir namizədin özü üçün təbliğat materiallarını buraxması məsələ-

partiya sədri son sözünü deyirmi?

- Yenə deyirəm ki, bunlar hamısı İdarə Heyətinin iclasında olacaq. Cənab prezident, partiya sədri də İdarə Heyətinin üzvüdür, İdarə Heyətinin iclaslarına rəhbərlik edir. O baxımdan da İdarə Heyətinin hər hansı toplantısı keçirilirsə, özü iştirak etmədiyi təqdirdə partiyanın sədr müavini, icra katibi bu iclaslara rəhbərlik edir və prezidentin tapşırıq və tövsiyələrini çatdırır. O baxımdan İdarə Heyətində bu məsələlərin hamısı aydın şəkildə müzakirə ediləcək və son qərar qəbul olunacaq.

- Deməli, hələ siyahı ilə bağlı son qərar yoxdur?

- Yenə deyirəm, qərarı səlahiyyətli orqan verə bilər. Yəni partiyanın rəhbər orqanları qurultay, Siyasi Şura, İdarə Heyətidir. Bizdə də qərar İdarə Heyətində qəbul olunacaq. İdarə Heyəti qərar qəbul etmədən İdarə Heyətinin üzvü kimi, mən, digərləri hər hansı bir fikir söyləyə bilmərik. Çünki qərar səsvermənin nəticəsi ilə qəbul olunur. Əgər səsvermə yoxdursa, o təsdiq olunmayıbsa, biz bu barədə heç bir söz deyə-

min özünün məlumatı yoxdursa, hansı informasiyanı verə bilər?

- Bəs qocaman YAP-çıların narazılığı, giley-güzəri? Əli Əlirzayev dedi "qədib sorğu keçirsinlər, görsünlər mən çox səs alıram, ya özləri". Bu barədə nə demək olar?

- Bununla bağlı biz dəfələrlə mətbuata da demişik ki, hələ seçki elan olunmazdan 3-4 ay qabaq tədqiqat işləri aparılmışıq. Həm deputatlarımızla, həm keçmişdə deputat olub indi olmayanlarla, həm gənc partiya fəalları ilə əlaqədar bütün rayon və şəhər təşkilatlarında tədqiqatlar aparılıb. O cümlədən hər rayondan Bakıda olan tanınmış şəxslər, ziyalılarla bağlı məlumatları toplamışıq. Yeni YAP siyahıya kimisə daxil edirsə, bunu havadan götürürmür. Bununla bağlı biz aylarla tədqiqatlar apardıq. Əli müəllim də iki dəfə Milli Məclisə deputat seçilib. Həm proporsional, həm majoritar qaydada namizədliyi irəli sürüldü. Üçüncü dəfə İqbal Ağazadə ilə rəqib olub, nəticəsi bəllidir...

- Deyir mən niyə cəmi iki dəfə seçilirəm, amma başqalardı on dəfə?

- O sualı bizə yox, özünə versin.

- Şahlar Əsgərov və Eldar Sabirovun dediklərinə nə sözünü var?

- Şahlar Əsgərov da iki dəfə deputat seçilib. Eldar Sabirov isə bir dəfə proporsional qaydada seçilib, ikinci dəfə parlamentdə namizədliyi rəsmi şəkildə irəli sürüldü, ancaq alınmayıb. Bütün bu məsələləri bir-birinə qatmaq lazım deyil. Şahlar Əsgərov başqadı, Eldar Sabirov da başqa. Tutalım ki, Əli Əlirzayev "91-lər" in üzvüdür, YAP-ın yarıradıclarından biridir. Onunla Eldar Sabirov eyni deyil, fərqli-fərqli yanaşmalardır.

- Bir məlumat da var ki, rektorlar artıq "ya mandat, ya vəzifə" seçimini də ediblər. Bunu da təsdiqləyirsiniz?

- Bunlar hamısı şayiədir. Bütün bunlar hamısı qərar qəbul olunanda bilinəcək.

- Yeni gələn həftəni gözləyək?

- İnşallah, məlumat olan kimi YAP-ın saytında yerləşdiriləcək.

□ ELSAD PAŞASOY

Bir neçə gün əvvəl paytaxtın Yasamal rayonunda, "İnşaatçılar" metrosunun yaxınlığında yüzlərlə kitab zibil yeşiyinə atılıb. Zibil yeşiyinə atılan kitablar arasında Səməd Vurğun, Cəlil Məmmədquluzadə, Nizami Gəncəvi, Anar və digər ədəblərimizin kitabları, elmi ədəbiyyatlar, habelə ensiklopediya cildlikləri yer alıb.

Bu kitabların zibil yeşiklərinə atılması ictimaiyyət tərəfindən birmənalı qarşılanmayıb. Xatırladaq ki, sovet dönəmində kitabsız ev təsəvvür etmək çətin idi. Hətta elə kitablar vardı ki, əl-əl gəzirdi. İnsanlar evlərindəki kitabxanaların zənginliyi ilə fəxr edirdi.

20-25 il bundan əvvəl, demək olar ki, hər kənddə, qəsəbədə heç olmasa bir kitabxana vardı. Rayon mərkəzlərində isə bir neçə kitabxana və kitab mağazaları olurdu. İndi isə əvvəllər kitab mağazası kimi fəaliyyət göstərən yerlər təyinatını dəyişib. Eyni sözü kitabxanalar barədə de demək olar. İndi gənclərdən kitab oxumamaqlarının səbəblərini soruşduqda onlar istedikləri kitabı internet vasitəsilə oxuduqlarını bildirirlər.

"XXI əsr" Təhsil Mərkəzinin rəhbəri Etibar Əliyev internet resurslarının kitabı heç vaxt əvəz edə bilməyə-

cəyini dedi: "Bütün tanınmış intellektuallar, alimlər açıq şəkildə etiraf edirlər ki, internet resursları heç vaxt kitabı əvəz edə bilməyəcək. Kitab başqa fəlsəfəyə malikdir. Kitab münasibət məsələsi sovetlər süquta uğradıqdan sonra başladı. Bakı şəhərinin hər tinində böyük bir kitab mağazası var idi. İndi o kitab mağazalarının yerində ticarət obyektləri var. Bakı şəhərinin tək mərkəzində olan kitab mağazalarının 90 faizi yerlə yeksan olundu. Bu yaxınlarda Sumqayıtda idim və mən orada bir dənə də olsa kitab mağazası tapa bilmədim. Kim ki deyir hər şey internetdə var, bilin ki, o adamlar çox savadsız və kitab oxumağa meyilli olmayan adamlardır. Qalan kitab şəbəkələrinə, "Əli və Nino" kitab mağazasına diqqət etsəniz görürsünüz ki, tanınmış kütlə kitab almır. Bu mənada da demək olar ki, kitab artıq göz-

Azərbaycanda kitabı niyə zibilliyə atırlar?

Etibar Əliyev: "Kitaba hörməti və sevgisi olmayan ölkələrdə kitablar zibil yeşiklərinə atılır"

Rəşad Məcid: "İnsanlar görürlər ki, kitab oxuyan adamla oxumayan adamın fərqi yoxdur"

dən düşüb. Kitab gözəndən düşdüyünə görə kitabları zibil yeşiklərinə atırlar. Kitab müqəddəs bir dəyərdir və ona toxunmaq olmaz".

E.Əliyev kitab münasibətinin gələcəkdə də müsbət istiqamətə dəyişəcəyinə inanmadığını bildirdi: "Bundan sonra kitab münasibətinin pozitiv istiqamətə dəyişəcəyinə inanmıram. Bütün böyük elmi əsərlərin, istər elmi ədəbiyyat, istər populyar, bə-

di ədəbiyyatın heç birini elektron resurslardan oxumaq mümkün deyil. Kitab oxuyan ölkələrin heç birində kitab münasibət dəyişməyib. Yalnızca kitab hörməti və sevgisi olmayan ölkələrdə kitablar zibil yeşiklərinə atılır. Bir məqam da var ki, orta və yaşlı nəsil də artıq kitab oxumur. Orta və yaşlı nəsil kitab münasibəti mənəfidir, gənclərin də münasibəti mənfi olacaq. Akademiklər,

professorların ya şəxsi kitabxanaları yoxdur, ya şkaflarında 5-6 kitab var. Bunun özü də kitabla laqeyd münasibətdir. Əgər kitabı zibil qutusuna atarkən oradan keçən hansısa ağıllı adam onların bu hərəkətinə "dayan" desəydi, bu, dayandırılabilir. Buradan da görünür ki, kitab haavə o formadadır ki, heç kim bu məsələyə reaksiya verməyib".

Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin katibi Rəşad Məcid gənc nəslin daha çox kompyüterdən kitab oxumağa üstünlük verdiyini dedi: "Kiril əlifbası ilə çıxan çoxlu sayda kitablar var ki, onları yeni nəsil oxuya bilmir. Ona görə də evlərdə yük olmasın deyər bu kitablar atılır. Həmçinin yaşlı insanların evində o qədər köhnəlmiş sovet ideologiyasına xidmət edən kitablar var ki, yeni nəsil onları gərəksiz hesab etdiyinə görə tullayır. Ümumiyyətlə isə yeni nəslin kitab mərəfinin azlığı ciddi problemdir. Bununla bağlı biz həmişə demişik ki, faciəvi bir haldır ki, Azərbaycanın bir sıra rayon-

larında kitab mağazaları yoxdur. Gənclərin kitab oxumağa marağının az olmasının da səbəbləri var. İnsanlar görürlər ki, kitab oxuyan adamla kitab oxumayan adamın fərqi yoxdur. Kitab oxuyan adam cəmiyyətdə o qədər də uğur qazana bilmir, xırda-xuruş maaşla akademiya yaxud digər müəssisələrdə müəllim kimi işləyir. Kitab oxumayan isə hər hansısa ticarət, biznes sahəsində uğurlar qazanır. Amma ümumi götürəndə son 5 ildə cavanların kitab mərəfinin xeyli dərəcədə artdı. Biz kağız kitabla öyrəşmişik və sevirik. Kitabı kağız variantdan oxumağa üstünlük veririk. Amma yeni nəsil üçün də elektron variantda oxumaq o dərəcədə zövqverici və xoş bir prosedir. Mən hansı formada olur-olsun əsas oxumağa üstünlük verirəm. Mən özüm də hərdən kompyüterdən kitablar oxuyuram və insan getdikcə buna adət edir. Əsas məsələ hansı formada oxumaqda deyil, əsas odur ki, oxusunlar".

□ Günel MANAFLI

Ədəbiyyatımızda yeni nəsil köhnələrə qarşı...

Gənc şairin dedikləri etiraz doğurdu; Salam Sarvan da Mirzə Ələkbər Sabiri hədəfə aldı

Gənc yazar Kəramət Böyükçölün Bəxtiyar Vahabzadə və Əhməd Cavad haqqındakı fikirləri ciddi etiraz doğurub. O, hər iki şairin yaradıcılığının zəif olduğunu bildirib. Xüsusilə onun şair atası Qəşəm Nəcəfzadənin oğlunu müdafiə etməsi yaranan narazılıq daha da dərinləşdirib. Gənc şairi tənqid atəsinə tutanlar, müdafiə edənlərdən çoxluq təşkil edirlər.

Tanınmış şair Salam Sarvan gənc şairi müdafiə edib. O, sosial şəbəkələrdə paylaşıldığı statusda K.Böyükçölün fikirlərinin tam doğru olduğunu bildirib: "Sözü deyəndə birbaşa deyir, burcunmayın. Kəramət Böyükçölün Bəxtiyar Vahabzadə və Əhməd Cavad haqqında fikirləri yüzə yüz düzdü. Özü də heç kəsi təhqir etmədən deyib. Mən cavanlıqda xarratlıqla məşğul olmuşam deyər, ağacları bir-birindən ayıra bilərəm. Sonra yaradıcılıqla məşğul olduğumdan

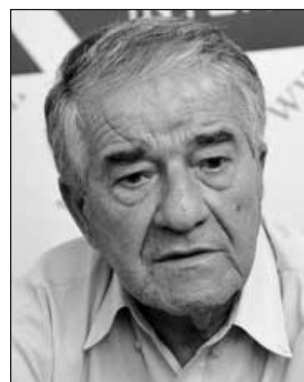
yazını da tanıya bilərəm. Yeni Kəramətin o fikirlərində hətta ironiya da yox idi. Yaxşı, bunları buraxın bir yana, keçək Mirzə Ələkbər Sabirə...

Əziz həmvətənlər, əgər dostlarımızdan biri Əhməd Cavad haqqında qəti bir fikir deyib, deməli, o arxayındır düşüncələrində, yeni onu axıracan oxuyub. İndi mən sizə desəm ki, Mirzə Ələkbər Sabir bizə təqdim olunduğuna rəğmən talantsız və faydasız şair olub, o dəqiqə mənə söyməyə girişməyin. Əvvəla,

Almaz Əliqızı: "Bu sözləri demək vicdansızlıqdır"

mənim kimi zəhmət çəkib, Sabiri axıracan oxuyun. Oxuduz? Hə, indi qayıdın ilk səhiyyə və təzədən oxumağa başlayın. Bu zaman baş bar-

Seyran Səxavət: "Onların biletlərini zaman verib"

mağınızı şəhadət barmağınızla birləşdirin. Vəssalam, qalını ilə işiniz olmasın, öz-özünə çırtma alınacaq. Və siz Sabiri oxumağa davam etdikcə,

bu dəhşətli çırtma səslərini eşidəcəksiz.

Ona görə də biz deyəndə ki, Mirzə Sabirin də yaradıcılığı aldanışdı, biz deyəndə ki, indiki meyxanaçılar onun düşüncə yazdığını indi bədahe-tən deyər bilirlər, əsəbləşməyin".

BDU-nun professoru Almaz Əliqızı dövlət himnini yazan bir şairə "zəif" deməyin vicdansızlıq olduğunu bildirdi: "Nə Əhməd Cavad, nə də Bəxtiyar Vahabzadə zəif şair deyil. Dövlətimizin himnini yazan bir şairə zəif demək olar? Azərbaycanın istiqlalına, müstəqilliyinə, üçrəngli bayrağına ən gözəl şeirləri Əhməd Cavad yazıb. O, elə bir sənətkar idi ki, zamanında diri ikən əyninə kəfən geyinib, ya-lın yumruqları ilə zülmün qapısını döyəcəydirdi. Bunu hər adam bacarmazdı, amma Əhməd Cavad bacardı. Ölümünün axırlarına yaxın "Susmaram" şeirini yazdı. Onun ən sonuncu şeiri budur. Ona deyirdilər ki, heç olmasa, həyatının sonlarında sus. Amma vətən sevgisi ona susmağa imkan vermirdi. Belə şairə zəif demək ən azından vicdansızlıqdır. Yaxud Bəxtiyar Vahabzadə olsun. 60-70-ci illərdə şəxsiyyətə pərəstiş dövründə "Gülüstan" poemasını yazan, millətə, torpağa canı ilə bağlı olan bir insan haqqında da bu sözləri demək vic-

dansızlıqdır. Daim gəncliyin tərəfində olmuşam. Amma gənclər də bilməlidir ki, onların yaradıcılığı şəxsiyyət vəsiqələridir. Kimlər də nə deyirsə desin, boş şeylərdir".

Yazıçı Seyran Səxavət isə bu cür mövzuları gündəmdə saxlayan mətbuatı tənqid atəsinə tutdu: "Bu tipli məsələlər neçə ildir gündəmdədir. Təkcə ədəbiyyatı əhatə etmir. Bu məsələni gündəmdə saxlayan mətbuata deyirəm ki, sizlər belə etməklə, həmin şəxslərə işlərini davam etdirməyə rəvac verirsiniz. Gələcəkdə də bütün sahələrə müdaxilə edəcəklər. Bunlara ən yaxşı cavab susmaqdır. Bu cür suallara cavab vermək hərdən artıq bezmişəm. Məni təəccübləndirən odur ki, mətbuatın başqa iş-gücüyə yoxdur. Kim nə deyirsə desin, əsas sözü tarix deyir. Hər şairin, alimin öz yeri var. Onların biletlərini zaman verib. Bunlar ancaq zamanın kassalarında satılan biletlərdir. Hər özünə uyğun dəvətnamə yaxud bilet alır. Sabiri bəyənməyən kimi, nəse olur ki? Dərdlərimiz çoxdur. Belə işlər boş şeylərdir. Ən yaxşısı tədqiq etməkdir. Hər deyilən sözə reaksiya vermək lazım deyil. Ondan sonra görəcəksiniz ki, susacaqlar. Çünki özləri deyib, özləri eşitdiklərini görəcəklər. Ən gözəl yolu budur".

□ Cavanshir ABBASLI

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Ermənistan rəhbərliyi, xaricdəki erməni lobbisi Dağlıq Qarabağın və Azərbaycanın digər ərazilərinin işğalına haqq qazandırmaq üçün 25 ildir hər cür oyundan çıxmaqdadır. Düşmən toplum, onun siyasi elitası, xaricdəki diasporu bu yöndə illərdir həm də belə bir faşist, ksenofobik tezisdən çıxış edib beynəlxalq ictimaiyyəti çaşdırmağa çalışırlar ki, guya Azərbaycan və erməni xalqları daha heç vaxt bir yerdə dinc-yanaşı yaşaya bilməz, odur ki, onların məntiqincə, yeganə çıxış yolu separatçı rejimin müstəqilliyini tanımaqdır.

Bu da növbəti fakt. Gürcü informasiya qaynaqlarının məlumatına görə, az öncə Gürcüstandakı erməni ictimai təşkilatları və erməni apostol kilsəsinin yeparxiyasının təşkilatçılığı ilə erməni əsilli gənc Gürcüstan vətəndaşları işğal olunmuş Dağlıq Qarabağ bölgəsinə qanunsuz səfər ediblər. Orada onlar Azərbaycanın dövlət atributlarını, o cümlədən bayrağını təhqir edib, üstəlik, bu vandalizt hərəkətləri əks etdirən faktları, fotoşəkilləri paylaşılıblar.

Artıq məsələ ilə bağlı Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi öz sərt mövqeyini açıqlayıb. Mətbuat xidmətinin rəhbəri Hikmət Hacıyevin yaydığı açıqlamada Azərbaycanın Respublikasının dövlət atri-

butlarının, o cümlədən bayrağının təhqir edilməsinin yol verilməz olduğu bildirilməklə yanaşı, Ermənistan və erməni diaspor təşkilatları irqçi meyli siyasətə son qoymağa çağırılır (APA).

XİN yetkilisinin sözlərinə görə, mənəvi və etik cəhətdən kənar olan bu kimi davranış bir daha onu göstərir ki, Ermənistan və erməni diaspor təşkilatları tərəfindən gənclər arasında irqi ayrı-seçkilik, ksenofobiya, etnik nifrət, "ASALA" terrorçularından "qəhrəman" obrazının yaradılması, terrorizm və ekstremizmin ideoloji təbliğatı siyasəti aparılır: "Bir müddət əvvəl Ermənistanın sabiq prezidenti Robert Köçeryan erməni və Azərbay-

Rayonlarımıza zirehli döyüş texnikası göndərildi

Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin keçirdiyi Komanda Qərargah Hərbi Oyunlarının növbəti mərhələsində irimiqyash təlimlərdə iştirak edən müxtəlif tipli hərbi texnikanın müəyyən edilən marşrutlar üzrə planlı şəkildə daşınması həyata keçirilib.

Müdafiə Nazirliyinin saytının yaydığı xəbərə görə, "Həyəcan" signalı ilə qaldırılan hərbi hissələrin zirehli döyüş texnikaları toplanma rayonlarına çıxarılaraq hərbi daşınmaların tələblərinə uyğun, müəyyən edilmiş normalara riayət edilməklə müvafiq istiqamətlər üzrə qısa müddətdə təlim bölgələrinə çatdırılıb.

Qarabağ

ÜSAVAT
N 201 (6229) 11 sentyabr 2015

Azərbaycan döyüş təlimləri keçə-keçə hərbi parkını modernləşdirir

Bakının müasir döyüş maşınları və sistemlərini həm də Ermənistanın 1 nömrəli müttəfiqi Rusiyadan almaqda davam etməsi işğalçını ciddi narahat edir; ölkəmizin düşmən üzərində əzici hərbi-iqtisadi üstünlüyü artırmaqdadır...

Bakının müasir döyüş maşınları və sistemlərini həm də Ermənistanın 1 nömrəli müttəfiqi Rusiyadan almaqda davam etməsi işğalçını ciddi narahat edir; ölkəmizin düşmən üzərində əzici hərbi-iqtisadi üstünlüyü artırmaqdadır...

can xalqlarının etnik uyğun-suzluğu barədə rasizm xarakterli fikirlər söyləmiş, Ermənistan prezident Serj Sərkisyan isə erməni gənclər qarşısında çıxış edərək, ermənilərin "üstün genetik xüsusiyyətləri" və qonşu dövlətləri nəzərdə tutaraq, erməni gəncləri qarşısında "tarixi erməni torpaqları"ni azad etmək kimi missiyanın durması barəsində çağırışlar etmişdi".

XİN sözcüsü əlavə edib ki, Ermənistanda dövlət səviyyəsində irqi ayrı-seçkilik, ekstremizm və terrorizm əsasında aparılan bu kimi ideoloji təbliğat, gənc nəsil, o cümlədən diaspondan olan gənclərin bu ruhda tərbiyə edilməsi və erməni apostol kilsəsinin yeparxiyasının da bu proseslərdə iştirakı bütün regionu ciddi potensial təhlükələr qarşısında qoyur: "Ermənistan və erməni diaspor təşkilatları rasizm meyli bu təhlükəli siyasətə son qoymalı, gənc nəsli radikalizm, ekstremizm və terrorizm meyillərindən çəkilməli və qonşu xalqlar və dövlətlərlə banışığa, dostluğa və sülhə səsləyən siyasət yürütməlidir".

Bugünlərdə - Azərbaycanın 65 minlik ən iri təlimlərinin ölkə boyu davam elədiyi vaxtda belli olub ki, Rusiya Bakının sifariş etdiyi BMP-3 piyada döyüş maşınlarının sonuncu partiyasını - 50 maşını yola salmağa hazırlaşır (virtualaz.org). Rusiyanın TASS rəsmi xəbər agentliyi hərbi-texniki əməkdaşlıq sferasındakı mənbələrə istinadən belə məlumat yayıb. Mənbə bu barədə Nijni Tagildə işə başlayan "Arms Expo-2015" hərbi sərgisi zama-

ni danışib. "Azərbaycana BMP-3 maşınlarının çatdırılması 2016-cı ildə başa çatacaq. Hazırda təxminən 50 maşından ibarət olan sonuncu partiyanın yola salınmasına hazırlıq gedir" - mənbə deyib. Agentlik xatırladı ki, Rusiya Azərbaycanın sifariş etdiyi T-90 S tanklarının çatdırılmasını da yekunlaşdırmaq üzrədir.

"Rosoboroneksport"dan bildirilib ki, Rusiya Azərbaycanın 2010-cu ildə sifariş etdiyi hərbi texnikanın və silahların çatdırılmasını 2017-ci ilədək tam yekunlaşdıracaq. KİV-lərin məlumatına görə, həmin müqaviləyə 3 batalyonu silahlandırmağa bəs edəcək T-90S tankları (100 tank) və eyni sayda BMP-3 daxildir. Həmçinin Azərbaycan Rusiyadan "Smerç" reaktiv yayılım atəşi sistemlərini, ağır odsaçan sistemləri və digər silahları alıb.

Bu müqavilənin davamı olaraq Azərbaycan Rusiyadan daha 100 T-90S tankı sifariş verib. Bunlar dünyanın ən güclü tankı hesab olunur. "Rosoboroneksport"dakı mənbələr deyiblər ki, srağadən başlayan hərbi sərgi çərçivəsində Azərbaycan Rusiyadan yeni T-90S, tankları, reaktiv yayılım atəşi sistemləri

və digər hərbi texnikanın alınmasına dair təkliflərini verib. *** Əlbəttə ki, Ermənistan da Rusiyadan yeni silahlar alır və bunu Kremlin ayırdığı 200 milyon dollarlıq güzəştli kredit hesabına edir. Rusiya müdafiə sənayesindəki mənbələrə görə, Ermənistana modernizə olunmuş T-73B3 tankları, tank əleyhinə raket sistemləri, BMP-2 döyüş maşınları üçün modullar göndəriləcək.

Müqayisə üçün qeyd edək ki, Ermənistana güzəştli qiymətə veriləcək silahlar Azərbaycanın son illərdə Rusiyadan aldığı və yeni sifariş etdiyi silahlarla müqayisədə həm döyüş imkanlarına, həm miqdarına görə müqayisə oluna bilməz. Azərbaycan Rusiyadan yeni tanklar, reaktiv sistemlər və digər hücum silahları sifariş verməklə Ermənistan üzərində əldə etdiyi əzici hərbi üstünlüyü qoruyub saxlamaq istəyir.

Başqa yol əslində qalmayıb. Danışıqlar masası arxasında işğalçı tərəfi konstruktiv mövqeyə tutmağa, ram eləməyə vadar etmək üçün Azərbaycan düşmən üzərində nəinki iqtisadi, həm də əzici hərbi üstünlüyünü saxlamağı daim özünün prioritet saymalıdır.

Sentyabrın 10-da Avropa Parlamentində Azərbaycan-dakı vəziyyətlə bağlı müzakirələr qətnamənin qəbulu ilə başa çatıb. Qətnaməni Avropa Parlamentindəki bütün siyasi partiyalar dəstəkləyib. Səsvərməyə qatılan 365 nəfərin 202-si qətnaməyə səs verib.

Qətnamədə Azərbaycanda repressiyaların miqyasının artdığı, həbs olunan jurnalistlərin və hüquq müdafiəçilərinin sayının çoxaldığı bildirilir. Onların dərhal və qeyri-şərtsiz azad olunmasına çağırış yer alır.

Sənəd həmçinin Avropa Komissiyası ilə üzv ölkələri Azərbaycanda davam edən təqiblərə güclü və birgə cavab verməyə, habelə siyasi təqiblərdə əli olan hakimler, rəsmilər və siyasətçilərə qarşı sanksiya və viza qadağası məsələsinə baxmağa çağırır.

Qəbul olunmuş qətnamənin layihəsini Avropa Parlamentinə liberal-demokratlardan ibarət fraksiya (ALDE qrup) hazırlayıb. Son anda sənəd AP-dəki bütün fraksiyalar adından müzakirəyə təqdim edilib.

Qətnamə layihəsinin mətni sentyabrın 10-da Avropa Parlamentinin saytında yerləşdirilmişdi. Layihənin müəllifləri qeyd edirdilər ki, sənədi hazırlayarkən Avropa Parlamentinin Azərbaycanda insan haqlarının vəziyyətinə dair əvvəlki qətnamələrini; Avropa İttifaqı, Avropa Komissiyası, Avropa Şurası və s. qurumların rəhbərlərinin bu ölkədəki repressiyalarla bağlı son dövrlərdə verdikləri bəyanatları; həmçinin Leyla və Arif Yunuslar, Xədicə İsmayilovanın barəsindəki hökmə bağlı beynəlxalq rəyləri; Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında 1999-cu ildən qüvvəyə minmiş

Avropa Parlamenti Azərbaycanla sanksiyalar tətbiq etməyə çağırırdı

Səsvərməyə qatılan 365 nəfərin 202-si hakimiyyəti tənqid edən qətnaməyə səs verib; **Qabil Hüseynli: "Sabitliyi pozmaq istəyən qüvvələr var"**

münasibətləri, o cümlədən Avropa Qonşuluq Siyasəti və Şərq Tərəfdaşlığı proqramları çərçivəsində əməkdaşlığı nəzərə alıblar.

Qətnamənin 17-ci bəndində deyilirdi ki, Avropa Parlamenti Avropa İttifaqı Şurasını Azərbaycanda insan haqlarının pozulmasına görə məsuliyyət daşıyan şəxslərə qarşı ünvanlı sanksiyaların mümkünüyü məsələsinə baxmağa çağırmalıdır.

18-ci bənddə vurğulanırdı ki, Avropa Parlamenti Azərbaycan hökumətini ATƏT-in Bakı ofisinin qapadılmasına dair qərarını ləğv etməyə və bu təşkilatla tam əməkdaşlığa çağırma-lıdır.

Qətnamə layihəsinin müəllifləri 21-ci bənddə bəyan edirdilər ki, Avropa Parlamenti Avropa İttifaqına üzv dövlətləri, həmçinin Avropa Xarici Siyasət İdarəsini Azərbaycandakı seçkini müşahidə etməkdən çəkinməyə çağırmalıdır. Çünki ölkə hazırkı şərtlər altındaykən istənilən müşahidə missiyası mənasızdır və çox ciddi qüsurları olan seçki mühitinin legitimləşdirilməsinə xidmət etməkdən başqa bir şey olmayacaq.

Bəzi ekspertlər hesab edirdi ki, bu qətnamə və indiyə qədər verilən bəyanatlar seçkilər öncəsi Azərbaycan hakimiyyətinə edilən təzyiqlərdən biri-dir.

Politoloq Qabil Hüseynli hesab edir ki, seçkilər öncəsi sabitliyi pozmaq istəyən qüvvələr var: "Seçki öncəsi Azərbaycanda etirazları qızışdırmaq, sabitliyi pozmaq istəyən qüvvələr var. İndiyə qədər bir sıra bəyanatlar verdilər, fikirlərini çatdırdılar. Hətta Azərbaycanı Avropa Şurasından çıxarmaqla hədələdilər. Yeniden ocağın üstünə benzin tökməyin nə mənası var? Bəyanatlar, çıxarılan Avropa Parlamentinin qərarları ölkə iqtidarı tərəfindən qəsdən edilən qərarlar kimi qəbul olunur. Azərbaycan iqtidarı ilə bu dildə danışımaq olmaz. Diplomatiya səviyyələrində dialoq qurub, problemlərin həll yollarını axtarmaq lazımdır. Gah Avropa Parlamentində, gah Dövlət Departamentində, gah da Avropa Şurasında bu məsələləri müzakirəyə çıxarmaqla, meydan daha da qızışdırılır. Nəticədə həbsdə olan insanlar da əziyyət çəkirlər. Onları həbsdən çıxarmaq üçün bu yolların perspektivsiz olduğu ortaya çıxır. Avropa Parlamentində bu məsələləri müzakirə etməkdənsə, ABŞ-ın Suriya, İraq və digər yerlərdə törətdiyi qırğınlar nəticəsində həyatını itirən yüz minlərlə insandan

danışmaq daha yaxşı olardı. Bu mövzu daha aktualdır. Təbii ki, Azərbaycanla bağlı da nələrisə söyləmək olar".

Q.Hüseynli xarici siyasi qurumların artıq qırmızı xətti keçdiklərini də qeyd etdi: "Onlar qırmızı xətti keçərək, sanki Azərbaycan iqtidarını hövsələdən çıxarıb əsəbiləşdirmək istəyirlər. Bu yolu qəbul etməkdə çətinlik çəkirm. Bu təzyiqlər şifahiyyətdir. Avropa Azərbaycan üçün ələ də ciddi işlər görmür. Azərbaycan onların etdiyi təzyiqlərə əhəmiyyət vermir, öz işini görür. Ölkənin idarə edilməsi sahəsində uğurlu addımlar atılır. Seçkilərlə bağlı təbii ki, müəyyən fikirlər səslənəcək, nöqsanlar göstəriləcək. Amma Azərbaycan hər beş ildən bir bu cür seçkilər keçirir.

Həmişə onlar deyirdilər ki, bu seçki demokratiya yolunda bir addım irəlidir. Azərbaycanın üzünə bu cür gəlmək çətin anlaşıdır".

Politoloq bu cür qərarların verəcəyi nəticələrdən də söz açdı: "Münasibətlər kəskinləşəcək. Onsuzda əvvəllər də münasibətlər səmimi deyildi. Avropa Birliyi Azərbaycana səmimi münasibət bəsləmir. Əlaqələrin normal olması arzu edilməlidir. Ancaq onlar bu münasibətləri pozmaq istəyirlərsə, özləri də əziyyət çəkə bilərlər. Çünki Azərbaycan Avropa ölkələrinin əsas enerji ixracatçısıdır. Onlar qaz, neft üçün göz-lərini Azərbaycana dikiblər. Bundan da maksimum yararlanırlar".

Q Cavanşir ABBASLI

Səfər Əbiyevin müavininin məhkəməsi gələn həftəyə qaldı

Sentyabrın 10-da Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində Azərbaycan müdafiə nazirinin keçmiş müavini Mehman Səlimovun cinayət işi üzrə məhkəmənin hazırlıq iclası keçirilib.

Virtualaz.org saytının əldə etdiyi xəbərə görə, prosesə hakim Zeynal Ağayev sədrlik edib.

Prosesdə məhkəmə baxışının sentyabrın 18-nə təyin edildiyi elan olunub. Qeyd edək ki, Mehman Səlimov ötən ilin noyabr ayında həbs olunub. Ona qarşı Cinayət Məcəlləsinin 179.3.2-ci (mənimləmə - külli miqdarda törədildikdə) və 308.2-ci (vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə etmə) maddələri ilə ittiham irəli sürüldü və barəsində həbs-qətimkan tədbiri seçilib.

Mehman Səlimov 1995-1999-cu illərdə müdafiə nazirinin siyasi və ictimai işlər üzrə müavini vəzifəsində işləyib.

Qeyri-rəsmi məlumatlara görə, son illər bizneslə məşğul olub.

Mehman Səlimovun işdən çıxarılmasının səbəbi kimi onun Baş Qərargah rəisi Nəcməddin Sadiqov qarşı mətbuatda səsləndirdiyi ittihamlar göstərilir.

M.Səlimov 1999-cu ildə mətbuata verdiyi açıqlamalarda Nəcməddin Sadiqovun ünvanına kəskin ittihamlar səsləndirmişdi. O, Baş Qərargah rəisinin müdafiə naziri olmaq üçün səylər göstərdiyini, faktiki olaraq həmin vaxt müdafiə naziri olan Səfər Əbiyevə qarşı iş apardığını bildirmişdi. Bu açıqlamalardan sonra Mehman Səlimov tutduğu vəzifədən azad edilmişdi.

Moldovada "ikinci Maydan", yoxsa...

Şahin Cəfərli: "Düşünürəm ki, bu aksiyalarda Avropa İttifaqının müəyyən marağı, hətta dəstəyi də var"

Xəbər verdiyimiz kimi, sentyabrın 6-da Moldovada kütləvi aksiyalar başlayıb. Təxminən 40 min nəfərin qatıldığı etiraz aksiyasının iştirakçıları ölkənin İqtisadiyyat Bankının bir sıra qurum və şəxslərə verdiyi 1 milyard dolların geri qaytarılmasını tələb edib. Moldova Şərqi Avropanın ən kasıb ölkələrindən biridir. 1 milyard dollar ölkənin ümumdaxili məhsulunun 13 faizini təşkil edir.

Etirazçılar daha sonra prezidentin istefasını tələb etsələr də, prezident istefa verməyəcəyini bəyan edib. Qeyd edək ki, Moldova bir sıra postsovet respublikaları kimi etnik münasibətdən əziyyət çəkir. Bundan başqa, Moldova Avropa İttifaqı ilə "Şərq tərəfdaşlığı" proqramının üzvüdür. Al ilə assosiasiya sazişi imzalayıb. Bu səbəbdən də Moldovada etirazların başlaması ilk növbədə postsovet qırşığında növbəti ölkədə siyasi münaqişənin başlaması ilə bağlı fikirlərə səbəb oldu. Hətta Moldovada "ikinci May-

dan" hadisələrinin başlayacağı ehtimal edənələr də oldu. Həll olunmamış Dnestryan bölgə kimi ciddi münaqişəsi olan, Şərqi Avropanın ən kasıb və kiçik ölkələrindən (3,5 milyon əhali var - K.R.) biri olan Moldovada əslində nə baş verir?

Siyasi şərhçi Şahin Cəfərli-nin fikrincə, Moldovada keçirilən etiraz aksiyalarının Ukraynadakı Maydan fenomeni ilə müqayisə edilməsi doğru deyil. Ekspertlə görə, bu hadisələr mahiyyətce bir-birindən ciddi fərqlənir: "Ukraynada

son Maydan hərəkatı avrointeqrasiya kursundan faktiki imtina edən Yanukoviç hökumətinə qarşı yönəlmişdi və qanlı inqilabla nəticələndi. Moldovada isə hazırda avrointeqrasiya kursunun fəal tərəfdarları, Avropa Birliyi ilə assosiasiya sazişinə imza atan siyasi komanda hakimiyyətdədir. Bu komandaya qarşı etiraza qalxanlar da eyni (və ya çox yaxın) ideoloji-siyasi bazanın təmsilçiləridir və meydana Avropa Birliyinin bayraqları dağalanır. Aksiyanı "Ləyaqət və Ədalət" adlı vətəndaş platforması təşkil edib. Bu platformanın tərkibində qərbyönümlü ictimai xadimlər cəmləşib. Onlar növbədənə-nar parlament seçkilərinin keçirilməsi, prezidentin istefası kimi siyasi tələblər irəli sürsələr

də, etirazların kökündə əsasən sosial-iqtisadi səbəblər dayanır".

Moldovada əhəlinin həyat səviyyəsinin çox aşağı olduğunu xatırladan Ş.Cəfərli deyir ki, etirazçılar hökumətə təzyiqlər edib iqtisadi islahatları daha da sürətləndirməyi tələb edir: "Ölkənin 3 kommersiya bankından 1 milyard avronun oğurlanaraq xaricə çıxarılması ilə bağlı bu ilin fevralında ortaya çıxan qalmaqal əhəlinin qəzəbinə səbəb olmaqda davam edir. 1 milyard avro 4 milyon əhəli olan Moldova üçün böyük rəqəmdir və ölkənin Ümumi Daxili Məhsulunun 12,5 faizinə bərabərdir. Cəmiyyət mövcud hökumətin korrupsiya ilə mübarizədə və iqtisadi problemlərin həllində aciz olduğunu düşünür. Eyni zamanda NATO-ya üzvlük tərəfdarı olan "Ləyaqət və Ədalət" platforması Qərbi inteqrasiyanın da düzgün istiqamətdə aparıl-

madığı fikrindədir və bu səbəblə hökumət dəyişikliyi zəruri sayır. Rumıniya ilə birləşmənin tərəfdarı olan unionistlər də bu platformanı dəstəkləyir. Unionistlər avrointeqrasiyanın kəsə yolu kimi qarşı ölkə ilə birləşməni göstərir. Bəllidir ki, Moldova Rumıniya ilə vahid dövlətdə birləşsə, avtomatik olaraq Avropa Birliyi məkanının bir hissəsinə çevriləcək".

Ancaq Ş.Cəfərli aksiyalarda Rusiyanın əli olması ilə bağlı iddiaları doğru saymır. O, buna əsas kimi aksiyaların qərbyönümlü təşkilatlar tərəfindən hazırlanmasını göstərir: "Rusiyanın marağı bu ola bilər ki, Moldovada sabitlik pozulsun, xaos yarasın və xalq bunun əsas səbəbi kimi avrointeqrasiyanı gör-sün, əhəli arasında qərbyönümlü kursdan məyusluq yarasın. Eyni zamanda Moskva erkən seçkilərin keçirilməsində də maraqlı ola bilər, çünki bu seç-

kilərdə rusiyayönümlü (və yaxud avrointeqrasiya əleyhdarı olan) siyasi qüvvələrin revans götürmək şansı yaranacaq".

Ekspertin fikrincə, bu proseslər Moldovada avropayönümlü qüvvələrin hakimiyyətdə daha da möhkəmlənməsinə səbəb olacaq: "Düşünürəm ki, bu aksiyalarda Avropa İttifaqının müəyyən marağı, hətta dəstəyi də var. Moldovanın siyasi palitrasına nəzər salsaq, görərik ki, qərbyönümlü siyasi qüvvələrlə eks qüvvələrin (o cümlədən rusiyayönümlülərin) gücü, reytingi bir-birinə çox yaxındır. Son seçkilərdə sosialistlər və kommunistlər birlikdə 38%, avrointeqrasiya tərəfdarı olan siyasi partiyalar isə 46% səs alıb. Yerdə qalan 16%-in arasında da rusiyayönümlü qüvvələr var. Hazırda iqtidarda olan qərbyönümlü koalisiyanın nüfuzdan düşəcəyi təqdirdə, rusiyayönümlülər əsas alternativə çevrilə bilər ki, bu cür siyasi perspektiv Avropa Birliyi ilə ABŞ-ı narahat edir. Bu səbəblə, Qərbin Moldovada yeni bir siyasi alternativ formalaşdırmaq niyyətini və cəhdini qətiyyənlə itisna etmək olmaz. Düşünürəm ki, hazırkı etiraz aksiyaları bu alternativin ortaya çıxarılması və formalaşdırılması planının tərkib hissəsi ola bilər. Ukraynada avrointeqrasiya kursunun dönməzliyi təmin olundu, artıq orada rusiyayönümlü qüvvələrin revans şansı demək olar ki, qalmayıb. İndi növbə həssas siyasi balansın mövcud olduğu Moldovadadır".

Q Kənan RÖVSƏNOĞLU

Cümə söhbətləri

Bismilləh-Rahmən-Rahim!
 İnsan ehtiyacı bir varlıqdır. Həyatın hər bir sahəsində, hər bir vəziyyətində bunu görə bilirik. Bir qədər hərəkətin yüksəlməsi ilə insanın vəziyyəti dəyişir. Bir qədər soyuq olanda üşüyür. Yeməyi bir qədər gecikəndə, achiqdan vəziyyəti dəyişir. Bütün bu vəziyyətlər insana, özünün nə qədər aciz, nə qədər ehtiyacı varlıq olduğunu düşünmək, dərk etmək üçün imkan verir. Bunlar imkan verir ki, nə qədər kənar amillərdən asılı olduğumuzu dərk edə bilək. Əgər insan bunlar haqda düşünsə, aqibəti xeyirli olar.

Hər gün nəfsinin hesabını aparmaq

Həzrət İmam Kazım (ə) buyurur: "Hər gün, gün ərzində nəfsinin hesabını aparmayan kəs bizdən deyil. Əgər yoxlayıb görsə ki, yaxşı əməllər edib - Allahdan onun yaxşı əməllərini bir az da artırmasını istəsin. Əgər görsə ki, pis əməllərə mürtekb olub - Allahdan bağışlanma diləsin və Ona tərəf qayıtsın".

Hər gün, gün ərzində nəfsinin, varlığının hesabını aparmayan kəs Əhli-beytlə (ə) deyil. Biz gün ərzində özümüzə qayda qoymalıyıq ki, vəziyyətimizi nəzərdən keçirək, halımızı təftiş edək. Bunu etməyimiz gərəkdir əhyalara, başımıza bir iş gələndə, bir çətinliyə düşəndə, rahat günümüzə də özümüzlə Allah arasında gərəkdir ünsiyyət quraq, danışaq. Baxmaq ki, gün ərzində necə mövcud olmuşuq. Görsək ki, yaxşı əməllər etmişik, bunların şükürünü edək və Allahdan onların artırılmasını istəyək. İstəyək ki, bizlərə tofiqat versin ki, bu işlərdən yenə görə bilək. Əgər görsək ki, pis əməllərə mürtekb olmuşuq, tövbə edək və Allaha tərəf qayıdaq. Hər gün bunu etmək lazımdır. İnsan gün ərzində bunu etməyə can atmalıdır.

İnsanların ən zirəyi və ən nadanı kimdir?

Həzrət Peyğəmbərimiz (s) səhabələrinə buyurur: "Sizə insanların ən zirəyinin və ən nadanının kim olduğunu deyimi?" Səhabələr deyir: "Bəli, ey Allahın Rəsulu". Həzrət (s) buyurur: "İnsanların ən zirəyi o

İnsan ən böyük hesabı özünü barədə aparmalıdır

Hacı İlqar İBRAHİMOĞLU, ibrahimoglu@gmail.com

İlahiyyatçı-filosof, İçərişəhər Cümə məscidinin imam-camaatı

Sonra o tövbəni qoru. Özünlə hesablaş. Hər gün sübh vaxtı yuxudan oyandıqda qarşılaşdığın hər bir əməldə adı Uca olan Allahın razı olduğunu yerinə yetirməyə riayət et. Belə olarsa, yerinə yetirəcəyin hər bir əməlin əvvəlində məqsədin axirət xeyrini ələ götürmək olacaq. Axirət üçün xeyirli olmayan əməli yerinə yetirməyəcəksən. Beləcə bu hala gecə yatana qədər davam edəcəksən. Yatan zaman 4-5 dəqiqə ərzində gün boyu yerinə yetirdiyin əməlləri xeyalən bir-bir gözünlün önündən keçir. Allah razılığına görə yerinə yetirdiyin hər bir əməlin müqabilində şükür et. Bunun əksinə olan hər bir əmələ görə istiğfar et. Bunu mütəmadi olaraq hər gün yerinə yetir. Bu iş çətin və nəfsə acı görünərsə də, xilas olmağın açarıdır".

Nəfsi istəklərə qalib gəlib mənəvi təkamülə çatmaq, Allaha tərəf hərəkət etmək üçün insana güclü iradə lazımdır. Güclü iradəsiz bu, baş tuta bilməz. Ardınca böyük ustad bir sıra sadə məsələləri sayır. Əgər insan əməl etsə, xoş aqibətə çata bilər. Güclü iradəyə sahib olmaq üçün ilk öncə tövbə etmək və onu qorumaq tövsiyə edilir. Çalışmalıyıq ki, sübhədən başlayaraq qarşıya çıxan müxtəlif məsələlərdə, addım və hərəkətlərdə Allahın razılığına uyğun olaraq davranmaq. Yemək yeyəndə Allahın razılığını düşünək, su içərkən Allahın razılığını düşünək, insanlarla ünsiyyətdə olan zaman Allahın razılığını düşünək. Hər bir məsələdə buna riayət edək. İnternete, sosial şəbəkə-

lərə daxil olanda Allahın razılığını düşünək. Televizora baxanda Allahın razılığını düşünək. Belə olarsa, bütün işlərimizin hədəfi axirət və aqibət olacaq.

Daha sonra tövsiyə edir ki, yatmadan öncə 4-5 dəqiqə ərzində gün ərzində etdiklərimizi düşünək, yada salaq, gözümlü qarşısından keçirək. Gözümlü qarşısından keçirən zaman əgər o əməli Allahın razılığı üçün etdiyimizi görsək, onun üçün şükür edək. Bunun əksinə olan hər bir əməl üçün isə tövbə etməliyik. Bizim bu dünyadakı xilasımız, nəfsi istəklərimizdən qurtulmağımızın yolu bundadır.

Allah-Təala bizlərə bu kimi tövsiyələri əməllərimizdə yaşımağı nəsb etsin. Əgər

man qarışıb. Əgər insan özünü məşğul etmək istərsə, o, bir də aylar ki, özündən başqa hər şeylə məşğuldur.

Əgər bu halda olsaq ki, özümüzü, kimliyimizi unutmuş olsaq - vəziyyətimiz ağır, aqibətimiz çox acı olar.

Allahın sevdiyi kəs və öz çevirdiyi kəs

Həzrət Əmirəlmöminin İmam Əli (ə) buyurur: "Elə ki, gördün pak olan Allah Öz zikrini sənə qəlbə salıb, yaqın bil ki, O, səni sevdir. Elə ki, gördün sənə qəlbini Öz yaratdıqları ilə məşğul edib və Öz zikrindən ayırılıb - bil ki, səndən üz döndərib".

Əgər insan öz daxilində Allahın hüzzurunda olduğunu hiss edirsə, Allahı xatırlayırsa, Alla-

hərsə edirik ki, nəticədə Rəbbimiz bizdən üz döndərib. Əgər dünya ilə bir vasitə kimi, axirət üçün bir tarla, əkin sahəsi kimi deyil, hədəf kimi məşğul olsaq, Allahı unutsaq - qəflətən ən ağır mərhələsində olarıq.

Qəflətən ən ağır mərhələsi budur ki, insan elə zənn edər ki, sanki hər şey qaydasındadır. Bundan ağır qəflət ola bilməz. Bir var ki, insan öz halına baxır, halından narazıdır. Öz həyatını qaydaya sala bilməməsindən, doğru-dürüst yaşaya bilməməsindən narahat olur. Bir də var ki, insan çox əla həyat yaşadığını, heç bir sıxıntı və çətinliyinin olmamasını düşünür, özünün islahı barədə isə ümumiyyətlə, düşünmür.

Qəlbini islahı - Allahı yad etməkdir

Həzrət Əmirəlmöminin (ə) buyurur: "Qəlbini islah olmasının və təmizlənməsinin kökü, onun Allahı yad etməsindədir". Bizim qəlbimiz islahı, sağlması, düzəlməsi - Allahı xatırlamadan keçir. Bundan effektiv vasitə yoxdur. Allahı xatırlamaq, Allahı yad etməklə qəlbimiz sağalda bilər.

Deməli, nə qədər ki, bizlər unutqan vəziyyətdəyik, Allahı xatırlamırıq, işlərimizdə Allahın razılığını düşünmürük, qəflətdəyik - bir o qədər də qəlbimiz xəstə, mərz vəziyyətdə olacaq. Təbii ki, xəstə qəlbini məhsulları da buna adekvat məsələlər olacaq. Belə qəlb yalnız nəfsi istəkləri ilə məşğul olacaq. O şeylər ki, nəfsi onları istəyir, onlara can atır - insan onları edəcək. Deməli, qəlbini qidalandırmırıq, təmizləmənin, islahın yolu - Allahı xatırlamadan keçir. Əgər Allahı xatırlama olmasa, qəlb xəstələnər və nəticə etibarilə, ölər.

Allahı yad etmək qəlbini dirildir, əqlə işıq verər

Həzrət Əli (ə) buyurur: "Kim pak olan Allahı yad edərsə, Allah-Təala onun qəlbini dirildir, əqlini və düşüncəsini işıqlandırar". Deməli, Allahı xatırlamaq, yad etmək, əməl və davranışlarımızda Allahın razılığını düşünmək, Allahın hüzzurunda olduğumuza diqqət etmək - qəlbimizdə dirilik yaradır.

Ümumiyyətlə, mövcudiyetimiz, yaşayışımız bununla başlayır. Bu dirilmənin nəticəsində də düşüncəmiz, əqlimizə bir işıq gələr. Düzgün təhlillər, düzgün təsbitlər etmiş olarıq. Halımıza, vəziyyətimizə, durumumuza düzgün nəzər salmış olarıq. Amma, qəlb sağlamsa, düşüncələr nəticə olaraq qaranlıqda olsa, özümüzü uçuruma apararıq.

O zaman ki, müsəlman toplumlarında kişilər rahatlıq, rahat yaşayış axtarırlar və bunları hədəf seçdilər - ümmətin vəziyyəti xeyli geriyə getmiş olar. İnsan qəflətdə olsa böyük faciələr, mənəvi durğunluqlar, səhvlər baş verər. Peyğəmbərlərin (ə), Məsumların (ə), övliyələrin missiyası elə bu olub ki, toplumları qəflətdən çıxarsınlar. Biz çalışmalıyıq ki, həyatımızı qəflətə doğru çevirməyək.

Allahım, aqibətlərimizi xeyirli et!

Allahım bizə hər günümüzə yaşadığımız barədə düşünməyi nəsb et!

Allahım, bizləri Öz lütf dəirəndən kənara buraxma! Amin!

ha bəndə olmaq istəyirsə, əgər insanın ruhiyyəsi yuxarı, ali, gözəldirsə, bununla yaşayarsa, hər addımında, hər davranışında, hər hərəkətində Allahı düşünürsə - xoş olsun onun halına. Bilsin ki, Allah ona inayət edib, Öz lütfünü hədiyyə edib. Bilsin ki, Allah onu sevib. Təbii ki, bu sevgini qazanmaq üçün də bir işlər görüb ki, bu sevgini qazana bilib.

Amma insan birdən ayılıb, diqqət etsə ki, bütün məşğuliyətləri dünyanın məsələ və mövzularıdır və o, Allahı xatırlamır, Allahın razılığı onun üçün önəmli deyil, gündəlik qaçaq onun üçün ən maraqlısıdır - vay olsun onun halına. Dünya müxtəlif formalarda bu insanın qarşısına çıxar və onu məşğul edir. Kimisini maddiyyətlə, kimisini isə maddi gərəklərlə məşğul edir.

Bəzən baxarsan ki, zahirən maddi bir məsələ dalınca deyilsən. Amma diqqətlə baxsan, niyyət Allaha xatir olmadığına görə zahirən normal bir şey kimi görünən məsələ əslində aqibət üçün səmərəsiz olar. Onun üçün sərf etdiyən zamanlar, imkanlar aqibət üçün xeyirli olmaz. İnsanın çəkinəcəyi məsələ bu olmalıdır ki, din yalnız dillərində yaşamış olmasın. Din bir şüara çevrilməsin. Müsibətlər o zaman başlayır ki, etiqaq şüarçılıqla əvəzlənir.

Qiyamətdə hər bir kəsin öz sorgusu var. Hər birimizi qəbrə ayır-ayrılıqda qoyacaqlar. İnsan gərəkdir öz halına öz diqqət etsin. Elə ki, gördü qəlbini Allaha ibadətə, Allaha itaətə deyil, özü və başqaları üçün yaşamağa tərəf yönəlib, bilsin ki, nəinki o, Rəbbindən üz döndərib, əslində Rəbbi ondan üz döndərib. Bu vəziyyətin səbəbi bizim özümüzdədir. Bizlər nə-

İlan zəhəri büdcəni zənginləşdirə bilər

Sovet dövründə qabaqcıl olmuş bu sahəni Azərbaycanda bərpa etməyin zamanı çatıb

Ölkədə zəhər biznesi bərpa ediləcək. Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Zoologiya İnstitutunun yaydığı məlumata görə, institutda gürzə, əqrəb, qurbağa, arı zəhərinin alınması yönündə işlərə başlanılıb.

İnstitut Kür-Araz və Qobustan ərazilərində yaşayan gürzələrdən xammal kimi istifadə etməklə il ərzində 2 kq-a qədər zəhər əldə edib xaricə satışını təşkil etməyi düşünür. Həmçinin institut quru qurbağaların və əqrəblərin xüsusi iki növündən istifadə edərək çox qiymətli zəhər məhsulu əldə etmək istəyir.

Qeyd edək ki, vaxtilə SSRİ məkanında Azərbaycan ilan zəhəri istehsalına görə lider ölkə hesab edilirdi. 70-ci illərdə Bakının Zirə kəndində ilan zəhəri istehsal etmək üçün fəaliyyət göstərən Herpetoloji Kombinat SSRİ-nin müxtəlif əczaçılıq zavodlarına hər il olduqca yüksək qiymətə zəhər idxal edirdi. Həmin zəhərdən

müxtəlif farmakoloji kombinatlarda dərman preparatlarının hazırlanmasında istifadə olunub.

Məlumata görə, kombinat dünya üzrə gürzə zəhərinin 70 %-ni istehsal edirmiş. Təkcə Tallindəki zavodda hər il 3 kq quru gürzə zəhəri göndərilirdi. Həmin dövrdə çoxlu xammal əldə

etmək üçün hökumət ilanı tutub təhvil verənlərə xüsusi həvəsləndirici mükafat da verirdi.

SSRİ-nin süqutundan sonra kombinat tamamilə dağıldı. Lakin buna baxmayaraq, bu günəncə qeyri-qanuni yollarla da olsa ilan zəhərinin istehsalı ilə məşğul olan brakonyerlər fəaliyyət göstərir. Onların ovladığı ilanların sayının yüzdən çox olduğu bildirilir. Nəticədə təbii ilan ehtiyatı azalmağa başlayıb.

Son məlumatlara görə, dünya bazarında bir qram ilan zəhərinin qiyməti təxminən 1000 dollardan yuxarıdır. Bu da onu deməyə əsas verir ki, qeyri-neft sektoruna daxil olan ilan zəhəri biznesi istənilən ölkə iqtisadiyyatı üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bəs görəsən, Azərbaycanda manatın devalvasiyasından sonra bu yöndə addımlar atılsa, büdcə nə qədər qazanar?

İqtisadçı ekspert Vüqar Bayramova görə, sözügedən sektor ənənəvi olduğu üçün onun bərpası mümkündür: "Nəticədə ölkə daxilində və xaricdə müəyyən dərman preparatları üçün

xammal əldə ediləcək. Xüsusən də son illər MDB ölkələrində ilan zəhərinə böyük ehtiyac var. Bu baxımdan bu sektor bərpa edilərsə, dövlət büdcəsinə xeyli gəlir daxil olar. Ən əsası yeni iş yerləri yaranar, məşğulluq artar".

Zəhərlərin müalicəvi əhəmiyyətinə gəlincə, tibb elmləri doktoru, professor Adil Qeybullayev bunları dedi: "Dünyada, o cümlədən ölkəmizdə ilan zəhəri strateji əhəmiyyətə malikdir. İlan vurma zamanı işlədiyi zərər-dab ilan zəhərindən hazırlanır. O cümlədən bir sıra dər-

man preparatlarında ilan zəhərindən istifadə edilir. Xüsusən insan orqanizmində baş verən duzlaşma və revmatizm kimi xəstəliklərin müalicəsində əvəz edilməz effekt göstərir".

Professor əqrəb, qurbağa, arı zəhəri barədə də məlumat verdi: "Həmin canlıların da zəhərindən istifadə edilir. Lakin Azərbaycanda bu cür zəhərlərdən istifadə o qədər də geniş yayılmayıb. Daha çox müəyyən dərman preparatlarının hazırlanmasında istifadə edilir".

□ **Xalidə GƏRAY**

"Gəncəbank" rəhbərinə qarşı daha bir məhkəmə davası açılır

"Gəncəbank"ın Müşahidə Şurasının sədri Pərvanə Novruzovanın Natalya Kərimovaya məxsus əmlakları özünü küleşdirməsi haqda yazmışdıq. Belə əmlaklardan biri də Natalya Kərimovanın mənzili olub. P.Novruzovanın təhdidləri ilə üz-üzə qalan N.Kərimova Azərbaycanı tərk etdikdən 5 il sonra "Gəncəbank" rəhbəri Kəpəz Rayon Məhkəməsinə müraciət edib. İddiasında göstərib ki, N.Kərimova ondan 30 min dollar borc alıb və qaytara bilmir. Məhkəmədən xahiş edib ki, borcun övəzinə N.Kərimovanın Gəncədəki mənzilinin onun adına rəsmiləşdirilməsi haqda qətnamə çıxarılsın. 2006-cı ildə baş tutan prosesdə P.Novruzovanın iddiası təmin olunub.

N.Kərimovanın vəkili Əziz Qənbərov qəzetimizə açıqlamasında deyib ki, həmin qətnamə saxta şahidlərin ifadələri əsasında çıxarılıb: "Natalya Kərimova Pərvanə Novruzovanın təqiblərinə görə uzun illər ölkə xaricində yaşayıb. Bu illər ərzində ölkəyə qayıda bilməyib. Azərbaycanda aparılan ardıcıl islahatlar Natalya Kərimovanın ölkəyə dönərək qanunlara uyğun şəkildə ondan zorakılıqla alınan əmlakları ilə bağlı məhkəmələrdə dava açmağına imkan verib. Biz Natalya Kərimovanın mənzilinin qanunsuzluqla Pərvanə Novruzovanın adına keçirilməsi haqda qətnamədən apelyasiya şikayəti vermişik. Həmin qətnamə saxta şahidlərin ifadələrinə əsaslanır. Ortada borc müqaviləsi də yoxdur. Sentyabrın 11-də Gəncə Apelyasiya Məhkəməsinə hakim Azər Bayramovun sədrliyi ilə şikayətə baxılacaq. İnanırıq ki, həmin qətnamə qanunsuz və əsassız olduğuna görə ləğv olunacaq, haqq-ədalət bərpa ediləcək".

Qeyd edək ki, P.Novruzova N.Kərimovanın digər bir mənzilini, hazırda "Afrodita" adlanan, faktiki işə adı "Nataşa" olan gözəllik salonunu da özünü küleşdirib. Bu məsələlərlə bağlı da məhkəmə davaları açılıb.

□ **E.MƏMMƏDLİYEV**

Həbsxanada məhbus məhbusu öldürdü

Cəzaçəkmə müəssisəsində qətl hadisəsi baş verib. Ədliyyə Nazirliyi Penitensiar Xidmətin ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsindən APA-ya verilən məlumata görə, 2 saylı cəzaçəkmə müəssisəsində cəza çəkən Famil Hüseynovla digər məhkum Həsən Əliyev arasında mübahisə baş verib.

Nəticədə F. Hüseynov yeməxanadan götürdüyü bıçaqla H. Əliyevi bıçaqlayaraq qətlə yetirib. Faktla bağlı cinayət işi başlanılıb, araşdırma aparılır.

Kişilər!!! Axırcı şans!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsinə d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtıdan tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzinin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə düyünlərin amala gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızıltı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən öyilməsi (Peyroni xəstəli.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalqlar və ağrılaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda iken və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalxması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunların dərmansız müalicəsi

Həkim qəbulu və həkimə zəng etmək saat 11.00-dan sonra Tel: (012) 437-88-05; (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com doktor Vaiz Səmədov.

Elan

18.06.1996-cı il təvəllüdü Aysel İsmayilova Baklaşi qızının adına olan şəxsiyyət vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Elan

Buzovna dairəsində, Daxili Qoşunların yanında 7 sot torpaq satılır. Sotu 7500 AZN. Əlaqə telefonu: (050) 343-59-72

Elan

Qəbələ rayonu Vəndam kəndində parket fabriki bütün avadanlıqları ilə birlikdə, çox ucuz qiymətə (15000 AZN) təcili satılır. Tel: 070 335 90 15

Babasil xəstəliyinin ən müasir metodla MÜALİCƏSİ

Almaniyanın məşhur "Karl Etorts" firmasının aparatı ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-də xüsusi hazırlıq keçmiş həkim tərəfindən qansız, ağrısız, yataq rejimi gözləmədən - lateks həlqə qoyulması.

SƏLİMOV FƏRMAN

Tel: (055) 776-70-34

MUSAVAT

Son səhifə

N 201 (6229) 11 sentyabr 2015

Bir-birilərini sevən qocalar ulduza döndülər

Hava limanında əlində çiçək gözləyən yaşlı kişi onu kənardan smartfonla çəkən qarı görmürdü. Bir qədər keçdi, təyyarədən düşən sərnəşinlər terminala daxil olmağa başladılar.

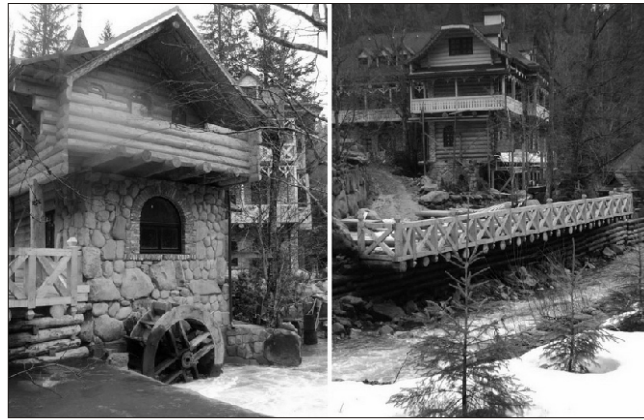
Yaşlı kişi ahıl qadını görəndə onu qucaqladı, öpdü və əlindəki çiçək dəstəsini verdi.

Los-Anceles şəhərinin beynəlxalq hava limanındakı bu səhnə o qədər xoş, o qədər səmimi idi ki, smartfonla çəkilmiş qısamüddətli video YouTube-da yerləşdirildəndən sonra ona 60 milyondan artıq insan baxdı və bir-birilərini sevən qocalar dünyada məşhurlaşdılar. Milli.az "Inside Edition"a istinadən bildirir ki, hava limanında əlində çiçək duran 80 yaşlı amerikalı Berni Mills, onun qarşıladığı qadın isə xanımı, 75 yaşlı Kerol idi. Onlar 2010-cu ildə "eHarmony" saytında tanış olmuş, evlənmişdilər. Berninin xanımı, Kerolun isə əri vəfat etmişdi.

"Hər birimiz əvvəlki nikahda 50 il olandan sonra evləndik. Son 5 ildə ilk dəfə idi ki, uzun müddət ayrı qaldıq. Bu səbəbdən də hava limanında görüşümüz çox səmimi idi", - Kerol deyib. Sosial şəbəkələrdə Berni Millsi "əsl centmen" adlandırdılar.

Keçmiş prezidentin evi satışa çıxarıldı

Ukraynanın keçmiş prezidenti Viktor Yanukoviçin evi satışa çıxarılıb. Teleqraf.com unian.net-ə istinadən xəbər verir ki, paytaxt Kiyevdə yerləşən malikanəyə 1,3 milyon dollar qiymət qoyulub. Təmirə ehtiyacı olduğu üçün evin ucuz qiymətə satılacağı bildirilib.

Dünyanın ən ucuz və gözəl ölkələri

Dünyanın ən ucuz və gözəl ölkələrinin adı açıqlanıb. Teleqraf.com-a istinadən həmin ölkələri təqdim edirik:

- 1. İndoneziya** - İndoneziya yaşamaq üçün çox rahat ölkədir. Burada yeməklərin qiyməti 1 dollardan belə ucuzdur. Ölkədə ayda 150 dollar xərcləməklə rahat yaşamaq olar.
- 2. Kamboca** - az məbləğdə pulla səyahət edə bilərsiniz yerlərdədir. Burada 5 dollara balıqçılar tutduqları sizə istədiyiniz yeməyi bişirə bilərlər. Dəniz məhsulları 1-2 dollar dəyəridir.
- 3. Vyetnam** - özünün geniş ərazini əhatə edən tropik meşələri ilə məşhurdur. Bu ölkə həmçinin dalğıcıların

- sevimli məkanlarındadır. Vyetnamda aylığı 150-200 dollara ev tapmaq olar.
- 4. Laos** - Çənub-Şərqi Asiyada yerləşir. Özünün dağları, buddist monastrları və çayları ilə məşhurdur. Gündəlik yemək xərciniz 1-5 dollar arası təşkil edə bilər.
- 5. Tailand** - turistlər arasında məşhur yer olsa da, digər Asiya ölkələrində qiymətlər bir qədər bahadır. Evlərin aylıq kirayə haqqı 160-320 dollar arasında dəyişir. Yeməkləri isə 1-3 dollara sifariş etmək olar. Motosiklet icarəyə götürmək istəsəniz, bu, aya sizə 63-80 dollara başa gələcək.
- 6. Hindistan** - əhalisinin çox olması, Tac-Mahal, məşhur mağaraları, məbədləri və müqəddəs yerləri ilə tanınır. Həmçinin yaşamaq

üçün iqtisadi cəhətdən sərfəli yerdir. Burada iki nəfərlik evlərin aylıq icarə haqqı 100-110 dollara başa gəlir.

7. Çin - öz rəngarəngliyi, kənd təsərrüfatı və mənzərələri ilə seçilir. Ölkə böyük olmasına baxmayaraq, bir şəhərdən digərinə çox asan şəkildə getmək olar. Yeməklərin qiyməti isə 2 dollardan baha başa gəlməyəcək.

8. Nikaraqua - qənaətlə yaşamaq istəyənlər üçün əsl cənnətdir. Bu ölkədə yeməkdən başlayaraq ev kirayəsinə qədər hər şey çox ucuzdur. 1000 dollar sizə burada iki nəfərlik ev tutmağa, qulluqçu saxlamağa, hesabları, yemək pulunu ödəməyə, hətta kinoya və gəzməyə getməyə belə bəs edər.

9. Peru - Ölkənin ərazisi böyük olduğuna görə qiymətlər də regionlara münasib dəyişir. Lima şəhərində 5 dollar sizə yemək üçün bəs etdiyi halda regionlarda bu, 1-2 dollara başa gəlir.

10. Albaniya - ölkənin cənubu sakit həyat yaşamaq üçün çox gözəl yerdir. Aralıq dənizi sahilində yerləşən Albaniyada qiymətlər Yunanistan, İtaliya və Xorvatiya ilə müqayisədə daha ucuzdur. Burada evlərin kirayə haqqı 100-120 dollar arasında dəyişir.

QOÇ - Astroloji göstəricilər bu təqvimi daha çox münasibətlərin tənzimlənməsinə yönəltməyi tövsiyə edir. Hətta buna görə fəaliyyətə də ara vermək olar. Axşam qonaq getməyə dəyər.

BUĞA - Ulduzlar bir neçə gərgin situasiya ilə rastlaşacağınızı bildirir. Bu sətirləri ona görə yazırıq ki, qarşısını alasınız. Çətin də olsa, təmkin göstərin, oturaq işlərə aludə olun.

ƏKİZLƏR - Neçə vaxtdan bəri donub qalan planları həyata keçirmək üçün bu təqvimdən maksimum yararlanın. Bu istiqamətdə ümid etdiyiniz və gücü çatan adamlara da müraciət edə bilərsiniz.

XƏRÇƏNG - Atalarımızın dediyi "işim daşdan çıxır" ifadəsi bu təqvimdə sizin bürçə daha çox uyğun olacaq. Odur ki, daşdan iş çıxarmaqdansa, istirahətə üstünlük verin. Mübahisələrdən isə qaçın.

ŞİR - Mənfəi yüklü Ayın bürcünüzdə mövcud olması səhhətinizə mənfəi təsir göstərə bilər. Lakin bu fəsadın fəaliyyət prinsipinə və ya iş planınıza hər hansı maneəsi olmayacaq. Əksinə, gücünüzü ortalığa qoyun.

QIZ - Analitik zəkanızı işə salın. Nə qədər enerjiniz var, hamısını fəaliyyətə yönəldin. Sədaqətli və təcrübəli insanları özünüzdən uzaqlaşdırmayın. Bu gün uzaq yola çıxmayın.

TƏRƏZİ - İlin-günün bu vaxtında romantik duyğulara qapılmaq sizə yalnız zərər verə bilər. Şairanə düşünməkdənsə reallığa uyğun addım atın ki, uğurlarınız yaxınlaşsın. Səhhətinizi də qoruyun.

ƏQRƏB - Nəhayət ki, neçə aydan bəri ora-bura vurnuxduğunuz öz nəticəsini verməyə başlayır. Odur ki, hər cür dedi-qodudan, cəfəng söhbətlərdən uzaqlaşın perspektivli işlərlə məşğul olun.

OXATAN - Ötən günlərdəki tövsiyemizi bu günə də şamil edirik: ətrafınızda olanlarla qərəzsiz davranın. Əks halda, tənhalığa mübtəla ola bilərsiniz. Axşam bir neçə yenilik gözlənilir.

OĞLAQ - Qarşınızda duran bu təqvimi daha çox neytral şəkildə başa vurmağa çalışın. Riskə ehtiyac yoxdur. Yaxşı olar ki, maddi sıxıntılarınızı aradan qaldırmağın yollarını tapasınız.

SÜTÖKƏN - "Dünya həyatı bir körpüdür, bu körpünü təmir etməyə vaxt itirməyin, sadəcə tez ötür keçin!" Peyğəmbərimizin (s) bu sözlərinə əməl edin. Dünyanı düzəltmək sizlik deyil.

BALIQLAR - Ümumi mənzərə neqativ deyil. Bu işə nəzərdə tutduğunuz işləri normal şəkildə başa çatdıracağınızdan xəbər verir. Tənbəllik etməyin, yeni işgüzar əlaqələrə həvəs göstərin.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Qoroskop
(11 sentyabr) **Səbuhi Rəhimli**

Dostunu öldürüb yasına gəldi

Türkiyədə səs-küylü qətlin üstü açılıb. Teleqraf.com Türkiyə mətbuatına istinadən xəbər verir ki, Adanada yaşayan 51 yaşlı Cumalı Dokuz dostu 34 yaşlı Seyidxan Dağı öldürüb. Seyidxanın cəsədi yerli camaat tərəfindən meşədə aşkar olunub. Axtarışlara başlayan polis cinayətin Cumalı Dokuz tərəfindən törədildiyini müəyyən edib. Həbs edilən Cumalı ifadəsində dostuna 23 min lirə (təxminən 7900 manat) borcu olduğu üçün onu öldürdüyünü deyib. O, hətta mərhumun yasında iştirak edərək başsağlığı da verib. Televiziyaçı çıxan Cumalı dostunun qatilinin tapılmasını istədiyini də bildirib. Məhkəmə borca görə dostunu öldürən Cumalı Dokuzla ömürlük həbs cəzası verib.

Səhifəni hazırladı: **ŞAHNAZ**

Təsisçi: **Rauf ARİFOĞLU**
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: **yenimusavat@mail.ru**

Ünvan: **Bakı şəhəri, R.Rüstəmov küçəsi**
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: **520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)**

Redaktor:
Nazim SABIROĞLU
Lisensiya N: **B 114**
SAYI: **5.300**

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.